

Fremsat den 23. februar 2022 af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

(Betingelser for tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, administrative bødeforelæg m.v.)

§ 1

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret ved § 2 i lov nr. 2192 af 29. december 2020 og § 6 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, ændres »lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække« til: »lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag«.

2. I § 5 a ændres »anvendelse af gødning i jordbruget« til: »tildeling af gødning i jordbruget, herunder lofter for, hvor meget kvælstof og fosfor pr. hektar der højst må tildeles fra gødning«, og », herunder regler om lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning« udgår.

3. I § 5 a indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ministeren efter ansøgning kan tillade en jordbrugsvirksomhed at tildele en større mængde organisk gødning pr. hektar, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af stk. 1, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse.«

4. I § 5 c ændres: »fastsætter« til: »kan fastsætte«, og som 2. pkt. indsættes:

»Ministeren kan herunder fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning.«

5. § 45 a ophæves.

6. I § 72, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Reglerne om gebyrer kan omfatte omkostninger ved administration og tilsyn med tilladelse til at anvende mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.«

7. Efter § 72 indsættes § 73:

»§ 73. Betalingsforpligtelser, som er opstået som konsekvens af tilsyn og administration i medfør af § 72, stk. 1, 2. pkt., og som ikke betales rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti.«

8. Efter § 97 indsættes i kapitel 8:

»§ 97 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at ministeren i nærmere angivne sager om overtrædelser af regler fastsat i medfør af § 5 a, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelser, erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anlageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
  - 3.1. Betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 3.1.3. Den foreslåede ordning
  - 3.2. Betaling for tilsyn og administration med overholdelse af betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 3.2.3. Den foreslåede ordning
  - 3.3. Erindringsskrivelser og renteskrivning ved for sen eller udeblivende betaling m.v.
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 3.3.3. Den foreslåede ordning
  - 3.4. Administrative bødeforelæg
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 3.4.3. Den foreslåede ordning
  - 3.5. Justering af bemyndigelse til fastsættelse af lofter for tildeling af fosfor
    - 3.5.1. Gældende ret
    - 3.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser
    - 3.5.3. Den foreslåede ordning

3.6. Justering af reglerne om tab af fosfor ved erosion af jord til vandmiljø

3.6.1. Gældende ret

3.6.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

3.6.3. Forslagets indhold

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

8.1. Betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar

8.2. Justering af bemyndigelse til fastsættelse af lofter for tildeling af fosfor

8.3. Justering af reglerne om tab af fosfor ved erosion af jord til vandmiljøet

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det er nødvendigt at ændre lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) for at sikre overholdelsen af Danmarks EU-retlige forpligtigelser. Samtidig er det fundet hensigtsmæssigt at foretage en række yderligere ændringer af loven.

Det fremgår af Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (nitratdirektivet), at det højst er tilladt at tildele 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar (det såkaldte harmonikrav). Samtidig fremgår det, at medlemsstaterne efter tilladelse fra EU-Kommissionen kan tillade, at der tildeles en større mængde husdyrgødning. Danmark har siden 2002 haft en tilladelse, der løbende er fornyet, til at kvægbrug på visse betingelser kan tildele op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar. Den seneste tilladelse er meddelt af EU-Kommissionen som gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning fra Danmark i henhold til nitratdirektivet (kvægundtagelsen).

Kvægundtagelsen giver mulighed for, at et kvægbrug under visse betingelser kan dække en større andel af sit gødskningsbehov med husdyrgødning, end hvad der ellers følger af reglerne herom. Herved kan kvægbruget have et større dyrehold, end hvad der ellers ville have været muligt henset til størrelsen af kvægbrugets harmoniarealer, det vil sige de arealer, hvor organisk gødning, herunder husdyrgødning, må anvendes, og hvor organisk gødning under normale omstændigheder kan udbringes. Ca. 1.000 kvægbrug søger årligt om at kunne anvende den danske kvægundtagelse.

Kvægundtagelsen indeholder en række betingelser, der skal sikre, at den større tildeling af husdyrgødning ikke hindrer opfyldelsen af nitratdirektivets formål om at nedbringe og forebygge vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget. Det er bl.a. en betingelse, at kvægbruget på mindst 80 pct. af sit areal har et plantedække med afgrøder med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson. En anden betingelse er, at et kvægbrug, der er straffet med bøde for at have overtrådt betingelserne for at tildele op til 230 kg kvælstof pr. hektar fra husdyrgødning, skal have afslag på ansøgning om tilladelse året efter. Denne betingelse fandtes også i EU-Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2012/659 af 23. oktober 2012 om godkendelse af en undtagelse på anmodning af Kongeriget Danmark i henhold til Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (meddelt under nummer C (2012) 7182), som gjaldt i perioden 1. august 2012 til 31. juli 2016 og af de senere kvægundtagelser (gennemførelsesafgørelserne 2012/659/EU, (EU) 2017/847 og (EU) 2018/1928).

Danmark har ikke implementeret kvægundtagelsens betingelse om, at et kvægbrug, der straffes med bøde for at have overtrådt en betingelse i en tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar, skal have afslag på ansøgning om tilladelse året efter. Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at der ikke er hjemmel i den gældende husdyrbruglov til at implementere denne betingelse. Hovedformålet med lovforslaget er at tilvejebringe en hjemmel til, at kvægundtagelsen også på dette punkt kan blive korrekt implementeret.

Endvidere følger det af lovforslaget, at de beføjelser, som er tillagt ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vedrørende gebyrfinansieringen af kontrollen med overholdelse af betingelserne for tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt overføres fra en tekstanmærkning på finansloven for finansåret 2022 til husdyrbrugloven.

Desuden foreslås det, at der med lovforslaget skabes hjemmel i husdyrbrugloven til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at sager om overtrædelser af den højst tilladelige mængde tildelt kvælstof med organisk gødning (de såkaldte harmoniregler) og lofter for den højst tilladelige mængde tildelt fosfor med gødning (det såkaldte fosforarealkrav) kan afgøres med administrative bødeforelæg efter principperne i retsplejelovens § 832.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri skal med virkning fra den 1. august 2022 tage stilling til niveauet for de fremtidige fosforlofter. Det gennemsnitlige beskyttelsesniveau for fosfor tildelt med husdyrgødning ligger fast, men der skal tages stilling til lofterne for de enkelte husdyrgødningstyper. Der foreslås visse sproglige justeringer i husdyrbruglovens § 5 a, bl.a. med det formål at justere bemærkningerne til bestemmelsen. Med de justerede bemærkninger forudsættes det, at ministeren ved fastsættelsen af de fremtidige fosforlofter får mulighed for at forenkle reguleringen og for at tage hensyn til særlige driftsformer.

Det foreslås endvidere, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eksisterende bemyndigelse til at fastsætte regler om en generel forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger i § 5 c suppleres med tilsynsmyndighedens (det vil sige kommunalbestyrelsens) mulighed for at meddele påbud om bestemte erosionsforebyggende foranstaltninger, og at den eksisterende bestemmelse herom i § 45 a som konsekvens heraf ophæves. De foreslåede ændringer har også til formål at ændre bemærkningerne, så ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får mulighed for at fastsætte regler baseret på en kortlægning af arealer med risiko for erosion til vandmiljøet, og således at tilsynsmyndighedens påbud om erosionsforebyggende foranstaltninger ikke nødvendigvis skal være afhængig af, at tilsynsmyndigheden har konstateret erosion, og at erosionshændelsen er sket under normale vejrforhold.

2. Lovforslagets baggrund

Den oprindelige lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) trådte i kraft den 1. januar 2007. Med husdyrgodkendelsesloven fra 2007 blev reglerne om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, lokaliseringsreglerne efter husdyrgødningsbekendtgørelsen samt landzonereglerne og VVM-reglerne efter planloven samlet i en ny lov. Husdyrgodkendelsesloven indeholdt en tilladelses- og godkendelsesordning for husdyrbrug, som også inkluderede et beskyttelsesniveau for bl.a. kvælstof og fosfor fra husdyrgødning tildelt landbrugsjord.

Ved lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love (Ny regulering af husdyrbrug m.v. og indførelse af generelle regler for anvendelse af gødning på arealer og for husdyrbrug m.v. som udmøntning af dele af fødevarer- og landbrugspakken samt ændringer som følge af VVM-direktivet m.v.) blev vilkårene for tildeling af husdyrgødning taget ud af tilladelses- og godkendelsesordningen for husdyrbrug og erstattet af generelle regler fastsat i medfør af nye bemyndigelser i husdyrbruglovens kapitel 1 a, jf. §§ 5 a-5 q. Med lovændringen i 2017 skiftede loven i øvrigt kaldenavn fra husdyrgodkendelsesloven til husdyrbrugloven.

Med lovændringen fra 2017 erstattede husdyrbruglovens § 5 a desuden miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, nr. 12,

som hjemmel til generelle regler om anvendelse af husdyrgødning og anden gødning i jordbruget med henblik på at beskytte vandløb, søer og havet samt grundvandet mod forurening. Den daværende implementering af nitratdirektivets harmonikrav og kvægundtagelsen med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, nr. 12, blev således videreført med hjemmel i husdyrbruglovens § 5 a, som også i dag er hjemmel til reglerne herom i bekendtgørelse nr. 1551 af 2. juli 2021 om anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruglovens § 5 a er også hjemmel til de fosforlofter, der med virkning fra den 1. august 2017 har erstattet den indirekte regulering af fosfor i husdyrgødning, der tidligere fulgte af harmoniregler baseret på dyreenheder, herunder det såkaldte skærpede harmonikrav for visse dyretyper i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen), samt regulering af fosfor i affald og bioaske, der tidligere fulgte af bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (affald til jordbekendtgørelsen) og af bekendtgørelse om anvendelse af bioaske til jordbrugsformål (bioaskebekendtgørelsen). Rammerne for fastsættelse af fosforlofter er lagt fast i forarbejderne til lovens § 5 a.

Herudover blev der også med ændringen af husdyrbrugloven i 2017 indsat bemyndigelser til fastsættelse af regler om forebyggelse af erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet, hvilket indtil da havde været reguleret ved vilkår i husdyrbrugets tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven. Der henvises til husdyrbruglovens §§ 5 c og 45 a.

Harmonireglerne, fosforlofterne og reglerne til imødegåelse af fosforerosion fastsat i medfør af husdyrbruglovens kapitel 1 a finder anvendelse på jordbrugsvirksomheder. Ved en jordbrugsvirksomhed forstås en virksomhed, der er registreret i Register for Gødningsregnskab efter lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag. Muligheden for at få tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode omfatter den gruppe jordbrugsvirksomheder, som udgøres af kvægbrug, der producerer mindst 300 kg kvælstof årligt, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg. Det følger af kvægundtagelsen og er indarbejdet i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

Det fremgår af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens § 15, at det er jordbrugsvirksomheder, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, som kan anvende ordningen om tilladelse til at udbringe mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Derudover kan jordbrugsvirksomheder, hvor hovedparten af afgrøderne skal afgives til og anvendes på en jordbrugsvirksomhed, der producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, anvende ordningen.

Kvægundtagelsen har været implementeret på denne måde siden Danmark blev givet den første undtagelse i 2002. Det er ikke ud fra ordlyden af kvægundtagelsen ganske klart,

om en bedrift kan bestå af flere virksomheder. Henset til, at forureningsrisikoen ikke er større, når produktionen af kvæg og foder er fordelt på to virksomheder, der begge overholder kvægundtagelsens betingelser, end når produktionen er samlet på én virksomhed, er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at dette er i overensstemmelse med kvægundtagelsen. Det bemærkes i øvrigt, at EU-Kommissionen er blevet notificeret om den danske ordning.

Nitratdirektivets grænse på 170 kg kvælstof pr. hektar årligt omfatter alene kvælstof fra husdyrgødning. Det fremgår af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, at de danske harmoniregler gælder for al organisk gødning. Det fremgår således af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens § 15, at der på en jordbrugsvirksomhed højst må tildeles organisk gødning i mængder svarende til 170 kg kvælstof pr. hektar, dog 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar for så vidt angår kvægbrug, der opfylder betingelserne herfor. Baggrunden herfor er, at anden organisk gødning end husdyrgødning vurderes forbundet med den samme risiko for udvaskning af kvælstof som husdyrgødning. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har inden for de EU-retlige rammer fleksibilitet til i medfør af husdyrbruglovens 5 a at fastsætte regler, hvorefter der kan tildeles anden organisk gødning end husdyrgødning i mængder over 170 kg kvælstof pr. hektar.

Foruden husdyrgødning omfatter organisk gødning også alle andre stoffer, produkter og materialer af animalsk eller vegetabilsk oprindelse, der indeholder hovednæringsstofferne kvælstof eller fosfor, og som ikke er kunstgødning eller bioaske, herunder f.eks. slagteriaffald, spildevandsslam og ensilagesaft.

Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med, om jordbrugsvirksomhederne overholder harmonireglerne og fosforlofterne. Tilsynet føres som et administrativt tilsyn på baggrund af oplysningerne i jordbrugsvirksomhedernes forbrug af kvælstof og fosfor i planperioden. Ved "planperioden" forstås den periode, der strækker sig fra den 1. august i kalenderåret til den 31. juli i det efterfølgende kalenderår. Planperioden er udtryk for jordbrugsvirksomhedens driftsår i forhold til dyrkning af afgrøder, og en planperiode påbegyndes omkring det tidspunkt, hvor høsten i det forudgående driftsår afsluttes. Landbrugsstyrelsen fører også tilsyn med overholdelsen af betingelserne for tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode. Det er kommunalbestyrelserne, der fører tilsyn med overholdelsen af regler til forebyggelse af erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet.

En medlemsstats ønske om at anvende mere end 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar behandles i Nitratkomiteen, som i medfør af nitratdirektivets artikel 9 bistår EU-Kommissionen i spørgsmål om nitratdirektivet. Komiteen, hvor alle medlemsstater er repræsenteret, afgiver udtalelse i sagen, inden EU-Kommissionen meddeler en gennemførelsesafgørelse, som fastsætter vilkårene for, at visse brug i medlemsstaten kan tildele mere end 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar pr. år. Medlemsstaten kan herefter

ter indrømmes en undtagelse i henhold til nitratdirektivet, hvilket Danmark er blevet indrømmet flere gange siden 18. november 2002, hvor Danmark fik sin første undtagelse.

Den danske undtagelse er efterfølgende fornyet seks gange – senest ved EU-Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning fra Danmark i henhold til nitratdirektivet (meddelt under nummer C (2020) 4821) (kvægundtagelsen), som er meddelt den 21. juli 2020 og gælder indtil 31. juli 2024.

Danmark afrapporterer årligt omfanget af anvendelsen af kvægundtagelsen til EU-Kommissionen. Den seneste rapport er fra 2021 og vedrører planperioden 2019/2020, jf. Derogation Report 2021, Danish Report in accordance with the Commission Decisions 2005/294/EC, 2008/664/EC, 2012/659/EU, 2017/847/EU, 2018/1928/EU and 2020/1074/EU. Det fremgår heraf, at i planperioden 2019/2020 anvendte 1.197 jordbrugsvirksomheder muligheden for at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Disse jordbrugsvirksomheder tildelte i planperioden 2019/2020 i gennemsnit ca. 201 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, hvilket er ca. 31 kg mere kvælstof fra organisk gødning pr. hektar end, hvad der er tilladt efter den generelle harmoniregel på 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Jordbrugsvirksomhederne med tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i planperioden 2019/2020 havde i denne planperiode tilsammen et harmoniareal på 182.950 ha. Dette skal ses i forhold til, at det samlede harmoniareal i Danmark i 2019/2020 udgjorde 2.421.331 ha. Betingelsen om etablering af plantedække på 80 pct. eller mere af harmoniarealet med en afgrøde med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 8, blev i planperioden 2019/2020 opfyldt med plantedække på ca. 97 pct. af harmoniarealet. I de 97 pct. plantedække indgik også pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og målrettede efterafgrøder.

Det fremgår af den gældende kvægundtagelses artikel 5, at kvægbrugerne kan indgive ansøgning til de kompetente myndigheder om en årlig tilladelse til at tilføre op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar pr. planperiode.

Af kvægundtagelsens artikel 6 fremgår det, at en tilladelse efter artikel 5 skal indrømmes på de i artikel 7, 8 og 9 omhandlede betingelser. Disse betingelser vedrører tildeling af husdyrgødning og andre gødningsstoffer, jf. artikel 7, betingelser for jordprøveudtagning og jordbundsanalyse, jf. artikel 8, og betingelser for arealanvendelse, jf. artikel 9. Betingelserne skærper som udgangspunkt nitratdirektivets generelle krav. For så vidt angår kvægundtagelsens artikel 7, stk. 1, hvorefter den samlede kvælstoftilførsel ikke må overstige den pågældende afgrødes forventede næringsstofbehov under hensyntagen til næringsstoftilførslen fra jorden, er denne dog sammenfaldende med nitratdirektivets bilag III, 1, 3. Denne betingelse om, at der skal være ligevægt mellem en afgrødes kvælstofbehov og den kvælstofholdige gødning, som tilføres afgrøden, omtales som ligevægtsprin-

cippet. Ligevægtsprincippet fremgår af gødningslovens § 12. De øvrige betingelser, der fremgår af kvægundtagelsens artikel 7, 8 og 9, er implementeret i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2.

Det kan ikke udelukkes, at en kommende ny dansk kvægundtagelse vil give mulighed for at tildele den anden mængde kvælstof fra husdyrgødning end 230 kg pr. hektar årligt, som den nuværende giver mulighed for. Nærværende lovforslag beskriver derfor den gældende implementering i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen som en tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, mens den foreslåede ordning beskrives som en tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar

3.1.1. Gældende ret

I praksis indgiver jordbrugsvirksomhederne ansøgning om tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar for planperioden ved i forbindelse med indberetning af gødningsplan i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri selv at afkrydse, at denne mulighed ønskes benyttet.

Fristen for jordbrugsvirksomhedens ansøgning om tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning fremgår af bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer, hvortil der henvises fra gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 8. Fristen ligger i sidste halvdel af april og varierer fra år til år. Fristen for ansøgning om tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i planperioden 2021/2022 er den 22. april 2022, jf. § 7, stk. 1, i bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer. Jordbrugsvirksomheden modtager straks efter indberetning af skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder 2022 en kvittering fra Landbrugsstyrelsen, der også udgør afgørelsen om tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Landbrugsstyrelsen udtager årligt 7 pct. af jordbrugsvirksomhederne med tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar til kontrol for overholdelse af betingelserne for tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Landbrugsstyrelsen fører både en fysisk og en administrativ kontrol med de udtagne jordbrugsvirksomheder. Den fysiske kontrol udføres i januar-februar i den efterfølgende planperiode. Den administrative kontrol udføres i foråret i planperioden efter, at den fysiske kontrol er gennemført. Landbrugsstyrelsen giver som hovedregel de jordbrugsvirksomheder, som er udtaget til kontrol, et varsel på 14 dage forud for den fysiske kontrol. Såfremt jordbrugsvirksomheden samtykker, kan Land-

brugsstyrelsen gennemføre kontrollen, før der er gået 14 dage fra det meddelte varsel.

Efter gældende ret medfører overtrædelse af betingelserne om dyrkning, jordbearbejdning og gødsning i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2 en bøde, der fastlægges ud fra, hvor mange hektar harmoniareal, jordbrugsvirksomheden mangler, for at hver hektar i gennemsnit højst tildeles 170 kg kvælstof fra organisk gødning.

I praksis anvendes en bagatelgrænse, således at overtrædelse mellem 1,5 og 3 hektar manglende harmoniareal sanktioneres med en påtale, hvorfor der først gives bøder for overtrædelser over 3 hektar, med mindre der er tale om en gentagen overtrædelse.

Er der tale om overtrædelse af formkrav til gødningsplanen eller tidsfrist for revision af gødningsplanen, straffes i praksis først med bøde, hvis der er tale om gentagne overtrædelser. Ved gentagen overtrædelse forstås, at jordbrugsvirksomheden det følgende år efter overtrædelsen er sket, igen overtræder den samme bestemmelse i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10. Denne forståelse af begrebet gentagen overtrædelse er specifik for overtrædelser af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10. For så vidt angår de mindre overtrædelser af harmoniregler og fosforarealkrav, som afsluttes med en påtale, forstås ved gentagen overtrædelse at jordbrugsvirksomheden overtræder den samme bestemmelse igen i en af de to efterfølgende planperioder. Den samme forståelse af begrebet gentagen overtrædelse genfindes på gødsningslovens område.

Hvis en jordbrugsvirksomhed har overtrådt en af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, om ansøgning, betingelser til plantedække, forbud mod pløjning eller udtagning af jordprøver, bedømmes jordbrugsvirksomheden som en jordbrugsvirksomhed, der er omfattet af de almindelige harmoniregler og derfor maksimalt må tildele 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i den pågældende planperiode. I det omfang jordbrugsvirksomheden har overskredet loftet på 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, kan jordbrugsvirksomheden ifalde en bøde. Bødens størrelse afhænger af, hvor stort et harmoniareal virksomheden mangler, idet der i Landbrugsstyrelsens sanktionspraksis opereres med en bagatelgrænse for påtale fra 1,5 hektar manglende harmoniareal, og en bagatelgrænse for meddelelse af bøde på mere end 3 hektar manglende harmoniareal.

Hvis jordbrugsvirksomheden mangler fra og med 1,5 til og med 3 hektar harmoniareal, får jordbrugsvirksomheden en påtale af Landbrugsstyrelsen.

Hvis jordbrugsvirksomheden mangler mere end 3 hektar harmoniareal, politianmeldes jordbrugsvirksomheden efter fast praksis af Landbrugsstyrelsen med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden tildeles en bøde på 900 kr. pr. hektar manglende harmoniareal i overensstemmelse med gældende retspraksis.

For overtrædelser af formkrav til gødningsplan, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9, gives en påtale. For overtrædelser af tidsfrist for revision af gødningsplan, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 10, gives en henstilling.

Ved gentagen overtrædelse politianmeldes jordbrugsvirksomheden med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden pålægges en bøde på 3.000 kr. Ved gentagen overtrædelse forstås, at jordbrugsvirksomheden det følgende år efter overtrædelsen er sket, igen overtræder den samme bestemmelse i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Dette gælder kun for påtaler og ikke for henstillinger.

Ovennævnte bødestørrelser har været uændrede siden den første kvægundtagelse i 2002.

Overtrædelse af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2 har ikke efter gældende ret konsekvenser for jordbrugsvirksomhedens muligheder for at få tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i en efterfølgende planperiode.

3.1.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering er det hensigtsmæssigt at præcisere, at der i medfør af husdyrbruglovens § 5 a kan fastsættes regler om ansøgning om tilladelse til tildeling mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode.

Det følger af artikel 11, stk. 3, i kvægundtagelsen, at en jordbrugsvirksomhed, som tildeles bøde i medfør af nationale regler for overtrædelse af betingelserne i sin tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar, skal meddeles afslag på tilladelse, planperioden efter overtrædelsen er konstateret og straffet med bøde. Der skal derfor efter dansk ret meddeles afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt, hvis jordbrugsvirksomheden planperioden før er straffet med bøde som følge af tilsidesættelse af betingelserne for at anvende tilladelsen.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering er der ikke i den gældende husdyrbruglov tilstrækkelig hjemmel til, at der kan fastsættes sådanne regler om afslag.

Med henblik på at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser efter kvægundtagelsen til at give afslag på en ansøgning året efter, at en overtrædelse af betingelserne for tildeling af op til 230 kg kvælstof fra husdyrgødning er straffet med bøde, er det derfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der er behov for at skabe hjemmel til at afslå en ansøgning om tilladelse som konsekvens af en bøde for manglende overholdelse af betingelser i en tilladelse det følgende år efter, at overtrædelsen er konstateret og straffet med bøde.

Det er en forudsætning for at kunne give afslag på en jordbrugsvirksomheds ansøgning som følge af en overtræ-

delse af betingelserne i en tidligere meddelt tilladelse, at det er utvetydigt, at den pålagte bøde kan henføres til en overtrædelse af betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt. Der er derfor behov for at kunne differentiere mellem sager, hvor en jordbrugsvirksomhed uden tilladelse har tildelt mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt, og sager, hvor en jordbrugsvirksomhed med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt overtræder betingelserne herfor.

Det er derfor nødvendigt at fastsætte en ny og entydig praksis i forhold til, hvilke konsekvenser overtrædelse af de enkelte betingelser i tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar skal have, herunder i hvilke situationer en overtrædelse skal medføre bøde, så det er entydigt, i hvilke situationer en jordbrugsvirksomhed skal have afslag på anmodning om tilladelse som følge af en overtrædelse, som er konstateret den forudgående planperiode, og som har medført bøde som konsekvens af overtrædelsens karakter.

Som en konsekvens heraf er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at den hidtidige praksis, hvor alle overtrædelser af betingelser om krav til plantedække og forbud mod pløjning og udtagning af jordprøver medfører, at jordbrugsvirksomhedens tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar bortfalder, ikke kan videreføres.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering bør der ved fastsættelsen af fremtidig sanktionspraksis kunne tages hensyn til alvoren og karakteren af overtrædelsen, herunder navnlig henset til risikoen for kvælstofudledning til vandmiljøet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at overtrædelse af betingelser om dyrkning, jordbearbejdning og gødsugning og udtagning af jordprøver, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, risikerer at tilsidesætte hensynet til beskyttelsen af vandmiljøet mod kvælstofudvaskning. Overtrædelser bør derfor altid skulle sanktioneres med bøde.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer omvendt, at fejl i gødningsplanlægningen og for sen revision af gødningsplanen ikke er forbundet med den samme direkte risiko for kvælstofudvaskning. Det vurderes på denne baggrund, at overtrædelse af betingelserne herom, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, ikke bør medføre bøde og dermed afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar det efterfølgende år efter, at fejlen er konstateret og sanktioneret med bøde, medmindre der er tale om en gentagen overtrædelse.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering vil det være hensigtsmæssigt, hvis gentagen overtrædelse i relation til overtrædelser af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, forstås på samme måde som ved gentagen overtrædelse af harmoniregler eller

fosforarealkrav, således at der ved gentagen overtrædelse forstås, at jordbrugsvirksomheden i en af de følgende to planperioder efter planperioden, hvor overtrædelsen er sket, igen overtræder den samme bestemmelse i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10.

Overtrædelse af § 12 i gødskningsloven, som straffes med bøde, bør også medføre afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning i medfør af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Der lægges vægt på, at formålet med ligevægtsprincippet, der implementeres med gødskningslovens § 12, er i størst muligt omfang at hindre udvaskning af kvælstof til vandmiljøet, og at overtrædelse af ligevægtsprincippet derfor er sammenlignelig med overtrædelser vedrørende betingelser om dyrkning, jordbearbejdning og gødsugning og udtagning af jordprøver.

Artikel 11, stk. 3, i kvægundtagelsen gælder for overtrædelser, som er konstateret i forbindelse med myndighedernes kontrol af betingelserne i tilladelsen til at anvende op til 230 kg kvælstof pr. hektar. Det fremgår ikke af kvægundtagelsen, at et kvægbrug skal straffes med bøde og i det efterfølgende år have afslag på ansøgning om tilladelse, hvis overtrædelsen ikke er konstateret i forbindelse med myndighedernes kontrol, men er kommet til myndighedens kendskab på baggrund af en henvendelse fra virksomheden. Det er således ikke efter kvægundtagelsen ganske klart, hvad der gælder i denne situation.

For så vidt angår kravet om plantedække kan der efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering være tilfælde, hvor jordbrugsvirksomheden har gjort, hvad der med rimelighed kan forventes for at opfylde betingelsen, og hvor det derfor er undskyldeligt, at kravet ikke er fuldt ud opfyldt. Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at kvægundtagelsen ikke i denne situation kræver, at jordbrugsvirksomheden ifalder en bøde for utilstrækkeligt plantedække, hvis manglen ikke er konstateret ved kontrol, men ved at jordbrugsvirksomheden har oplyst Landbrugsstyrelsen herom. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer således, at det ved implementeringen af kvægundtagelsens krav til plantedække er muligt at tage hensyn til, at der kan være forhold som jordbrugsvirksomheden ikke selv er herre over, som hindrer opfyldelsen af kravet.

Det er derfor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der inden for rammerne af kvægundtagelsen i forhold til kravet om etablering af plantedække kan sondres mellem overtrædelser, som konstateres i forbindelse med kontrol, og manglende overholdelse, som oplyses til myndighederne af jordbrugsvirksomheden på virksomhedens eget initiativ, inden virksomheden ved, om den er udtaget til kontrol.

Det bør derfor være muligt for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri at fastsætte regler i bekendtgørelse med nærmere betingelser for selvanmeldelse af manglende opfyldelse af plantedækkekravet. Sådanne regler kan f.eks. omhandle jordbrugsvirksomhedens mulighed for at meddele

Landbrugsstyrelsen om manglerne ved plantedækket. Desuden vil ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kunne fastsætte krav til dokumentation for jordbrugsvirkomhedens forsøg på etablering af plantedække f.eks. i form af kvittering for indkøb af frø eller faktura fra maskinstation for udsåning af frø til etablering af plantedække.

Det bør alene være muligt at anmelde manglende overholdelse af plantedækkekravet for to planperioder ud af en periode på fem på hinanden følgende planperioder, idet fortsat manglende overholdelse af plantedækkekravet må betragtes som manglende overholdelse af principperne for godt landmandsskab. Herved imødegås risikoen for omgåelse af plantedækkekravet.

Der er tale om en ny ordning, og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil derfor følge anvendelsen af ordningen med henblik på at vurdere, om der er behov for justeringer af ordningen for at opretholde beskyttelsen af vandmiljøet mod udvaskning af kvælstof fra organisk gødning.

Det er samtidig Ministeriet for Landbrug, Fødevarer og Fiskeris vurdering, at bødeniveauet bør justeres, således at det bringes i overensstemmelse med sammenlignelige overtrædelser på gødskningsområdet.

Som bemyndigelsen i lovens § 5 a er affattet, vil begrænsningerne i kvælstofdeling kunne indskrænkes til at omfatte husdyrgødning, således som dette er defineret i nitratdirektivet. Herefter ville der i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen eksempelvis kunne fastsættes lempeligere krav til anvendelsen af anden organisk gødning end husdyrgødning ved dyrkning af afgrøder, der har et større kvælstofbehov f.eks. afgrøder dyrket i væksthuse.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 3, (den foreslåede nye § 5 a, stk. 2) præciseres, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ministeren efter ansøgning kan tillade jordbrugsvirkomheder at tildele en større mængde kvælstof, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af stk. 1, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Der er tale om en præcisering af gældende ret, og der er ikke tilsigtet en ændring i retstilstanden.

Samtidig foreslås det, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at der meddeles afslag på ansøgning om tilladelse, såfremt ansøgeren har overtrådt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse og er tildelt bøde derfor. Denne bemyndigelse er ny og er en konsekvens af artikel 11, stk. 3, i kvægundtagelsen.

Udmøntningen af den foreslåede stk. 2 til husdyrbruglovens § 5 a vil medføre, at en ansøger, som har overtrådt betingelserne for sin tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, skal meddeles afslag på ansøgning om tilladelse til at anvende ordningen den følgende planperiode året efter, at overtrædelsen er konstateret og har medført bøde.

Administrationen af ordningen forventes uddelegeret til Landbrugsstyrelsen, som også i dag varetager administrationen og kontrollen med kvægundtagelsen, således som denne er implementeret i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2.

Det følger af straffelovens § 19, at ansvarsnormen for overtrædelser af særlovgivningen, som straffes med bøde, er uagtsomhed.

Det er hensigten, at overtrædelse af betingelser om dyrkning, jordbearbejdning og gødsning og udtagning af jordprøver, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, altid skal sanktioneres med bøde henset til risikoen for kvælstofudvaskning.

Endvidere er det hensigten det, at fejl i gødningsplanlægningen og for sen revision af gødningsplanen, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, ikke skal medføre bøde og dermed afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar det efterfølgende år efter, at fejlen er konstateret og straffet med bøde, medmindre der er tale om en gentagen overtrædelse. Ved gentagen overtrædelse forstås efter forslaget, at jordbrugsvirkomheden i en af de følgende to planperioder efter planperioden, hvor overtrædelsen er sket, igen overtræder den samme bestemmelse i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10.

Overholdelse af betingelserne i tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar vil skulle kontrolleres både fysisk og administrativt.

Det er hensigten, at der ved den fysiske kontrol som hidtil vil skulle kontrolleres, om der er tale om en jordbrugsvirkomhed, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, eller om en jordbrugsvirkomhed, hvor hovedparten af afgrøderne skal afgives til og anvendes på en jordbrugsvirkomhed, der producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, om det forventes, at jordbrugsvirkomheden overholder betingelsen om maksimalt at tildele 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, om er der udarbejdet en gødningsplan, plantedækkekrav, pløjeforbud, krav til græs- og cikorieudlæg, frist for nedpløjning og forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder.

Den fysiske kontrol foreslås som hidtil at bestå af interview med jordbrugsvirkomhedens repræsentant, gennemgang af jordbrugsvirkomhedens gødningsplan, herunder gødningsplanen for den tidligere og den kommende vækstsæson, samt visuel inspektion af de arealer, som indgår i 80 pct. plantedækkekravet eller som forventes eller er ompløjet.

Forbud mod udbringning af husdyrgødning, betingelser om jordprøver og krav til gødningsplanen kontrolleres efter forslaget som hidtil administrativt på baggrund af jordbrugsvirkomhedens gødningsregnskab og for jordprøver ved anmodning om fremsendelse af dokumentation for udtagning af jordprøver med tilhørende markkort med angivelse af prøveudtagningssteder og analyseresultat i forbindelse med

den administrative kontrol. Det bemærkes, at Landbrugsstyrelsen også kan rekvirere andre typer af dokumentation i forbindelse med den administrative kontrol.

For overtrædelser af betingelser om plantedække, forbud mod udbringning af husdyrgødning, pløjeforbud, krav til græs- og cikorieudlæg, frist for nedpløjning og forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder forudsættes bøden fastsat til 1.200 kr. pr. hektar berørt af overtrædelsen med en minimumsbødestørrelse på 5.000 kr.

For overtrædelser, hvor der mangler mellem 1,5 hektar til og med 3 hektar, forudsættes der givet en påtale. Hvis en jordbrugsvirksomhed inden for de følgende to planperioder begår samme overtrædelse, forudsættes der givet en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelser fra 3,1 hektar og derover er det hensigten, at der gives en bøde på 1.200 kr. pr. hektar manglende harmoniareal dog minimum 5.000 kr.

Fejl i gødningsplanlægningen og for sen revision af gødningsplanen forudsættes ikke medføre bøde og dermed afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar det efterfølgende år efter, at fejlen er konstateret, medmindre der er tale om en gentagen overtrædelse. Ved gentagen overtrædelse forstås, at jordbrugsvirksomheden i en af de følgende to planperioder overtræder den samme betingelse for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Ved gentagen overtrædelse forudsættes der givet en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelse af betingelsen om udtagning og analyse af jordprøver er det hensigten, at der gives en bøde på 5.000 kr.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Med ovennævnte forudsætninger om bødeniveauet er det hensigten, at bødeniveauet differentieres med henblik på at afspejle de miljømæssige konsekvenser i form af risiko for kvælstofudledning til vandmiljøet, som er forbundet med overtrædelsen af de betingelser for tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, som i dag fremgår af bilag 2 til gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Med justeringen vil bødestraften for mindre overtrædelser blive mindre end det nuværende sanktionsniveau, samtidig med at alvorlige overtrædelser vil blive sanktioneret hårdere.

Hvis en jordbrugsvirksomhed, som eksempelvis har et harmoniareal med krav om plantedække på 52,80 hektar, ikke opfylder kravet for 3,9 hektar, vil virksomheden med den forudsatte bødemodel blive tildelt en bøde på 1.200 kr.

pr. hektar x 3,9 hektar i alt 4.680 kr., som grundet minimumsbødestørrelsen på 5.000 kr. resulterer i en bøde på 5.000 kr.

Hvis jordbrugsvirksomheden slet ikke opfylder plante-dækkekravet, vil jordbrugsvirksomheden efter den forudsatte bødepraksis ifalde en bøde på 1.200 kr. x 52,80 hektar, i alt 63.600 kr.

Efter gældende ret betragtes en jordbrugsvirksomhed, der har overtrådt betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, som en jordbrugsvirksomhed, der alene har ret til at tildele op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og bøden udmåles ud fra mertildelingen af organisk gødning pr. hektar. Ved tildeling af eksempelvis 200 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar sanktioneres jordbrugsvirksomheden således ud fra, hvor mange hektar harmoniareal jordbrugsvirksomheden mangler for at kunne tildele de overskydende 30 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. For jordbrugsvirksomheder, der tildeler meget organisk gødning pr. hektar, og som har et stort harmoniareal, kan der derfor blive tale om en bøde af betydelig størrelse, selv om der måtte være tale om en mindre grad af mangelfuld opfyldelse af betingelserne for tildeling af op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, eksempelvis hvis virksomheden mangler 3,9 hektar plantedække ud af et samlet areal på 52,80 hektar.

Efter de gældende regler er bødestørrelsen således uafhængig af, om der eksempelvis foreligger en mindre overtrædelse af plantedækkekravet, eller om der slet ikke er etableret plantedække. Med de forudsatte ændringer afhænger bødestørrelsen af, hvor stor overtrædelsen af den enkelte betingelse er, så bøden f.eks. stiger jo større det manglende areal med plantedække er. Mængden af tildelt gødning og størrelsen af harmoniarealet ophører med forslaget samtidig med at have betydning for bødens

Afslag på ansøgning om tilladelse skal meddeles for planperioden året efter, at jordbrugsvirksomheden er tildelt en bøde i medfør af nationale regler. Der vil således ikke blive meddelt afslag, før der er taget endelig stilling til, om jordbrugsvirksomheden har overtrådt en eller flere betingelser i tilladelsen, og om overtrædelsen skal medføre bøde, idet det er en forudsætning for afslag på tilladelse, at jordbrugsvirksomheden er straffet med bøde som følge af overtrædelse af betingelser i tilladelsen til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. I tilfælde af, at sagen afgøres ved domstolene betyder det, at der skal være faldet endelig dom, før der kan træffes afgørelse om afslag på tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Som et eksempel på, hvornår en jordbrugsvirksomhed vil blive meddelt afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, kan tænkes en jordbrugsvirksomhed, der får tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i en planperiode, og hvor Landbrugsstyrelsen i forbindelse med kontrol i den efterfølgende planperiode konstaterer, at en betingelse i tilladelsen ikke er opfyldt,

hvorfor virksomheden skal have en sanktion i form af en bøde. Landbrugsstyrelsen politianmelder derfor jordbrugsvirksomheden to eller tre år efter planperioden, hvor jordbrugsvirksomheden anvendte tilladelsen. Herefter anlægger politiet sag ved domstolene med henblik på sanktionering af overtrædelsen. Fire år efter planperioden, hvor jordbrugsvirksomheden anvendte tilladelsen, falder der endelig dom i sagen, og jordbrugsvirksomheden bliver idømt bøde for overtrædelsen. Som følge af dette skal jordbrugsvirksomheden have afslag på ansøgning om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i planperioden seks år efter, at jordbrugsvirksomheden ikke opfyldte alle betingelserne for at anvende tilladelsen, jf. forpligtelsen i artikel 11, stk. 3, i kvægundtagelsen, hvorefter jordbrugsvirksomheden skal have afslag på tilladelsen den følgende planperiode efter, at en overtrædelse er konstateret og har medført bøde.

Landbrugsstyrelsen vil vejlede om, hvilke overtrædelser der ved pålæg af bøde indebærer afslag på tilladelse på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. ha. Landbrugsstyrelsens vejledning kan være generel eller konkret i forhold til jordbrugsvirksomheder, der er blevet pålagt en bøde, der indebærer afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i den efterfølgende planperiode.

En overtrædelse af ligevægtsprincippet om balance mellem jordbrugsvirksomhedens kvælstofbehov og kvælstofforbrug, jf. § 12 i gødskningsloven, vil ligeledes først kunne medføre afslag på tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, når der er taget endelig stilling til, om overtrædelsen af § 12 i gødskningsloven skal medføre bøde efter reglerne i gødskningsloven, jf. lovens § 53, eller i form af administrativt bødeforelæg, jf. lovens § 54. Gødskningslovens § 54 er hjemmelsgrundlag for udstedelse af administrativt bødeforelæg for overtrædelser af § 12 i gødskningsloven, jf. § 36 i bekendtgørelse nr. 1601 af 14. juli 2021 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (gødskningsbekendtgørelsen).

Det bemærkes, at indførelsen af ny sanktionspraksis vil medføre, at manglende overholdelse af betingelserne i tilladelse til at tildele over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar ikke længere vil blive sanktioneret som overtrædelse af harmonireglerne, som indebærer, at der maksimalt må tildeles 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om jordbrugsvirksomhedens mulighed for inden for en nærmere angiven frist at meddele Landbrugsstyrelsen om manglerne ved plantedækket, herunder krav til dokumentation for forsøg på etablering af tilstrækkeligt plantedække. Det er ikke muligt at foretage selvanmeldelse, hvis jordbrugsvirksomheden er vidende om, at den er udtaget til kontrol. Det er hensigten, at det alene skal være muligt at anmelde manglende overholdelse af plantedækkekravet til Landbrugsstyrelsen for to planperioder ud af en periode på fem på hinanden følgende planperioder.

3.2. Betaling for tilsyn og administration med overholdelse af betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar

3.2.1. Gældende ret

Husdyrbrugloven indeholder i § 72, stk. 1, en bemyndigelse, der giver ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri mulighed for at fastsætte regler om gebyr til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at hensigten med bestemmelsen er, at reglerne om brugerbetaling fortsat skal gælde i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 78-79.

Bestemmelsen i § 72 blev fastsat ved den oprindelige husdyrgodkendelseslov, jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006, og er ikke efterfølgende ændret.

I forbindelse med ændringen af husdyrbrugloven i 2017 blev lovens anvendelsesområde udvidet til generelt at omfatte jordbrugsvirksomheder m.v. med arealer, der modtager gødning, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 109. Dette udvidede anvendelsesområde gælder også for lovens bemyndigelser til at fastsætte regler om tilsyn og brugerbetaling.

Det fremgår af bemærkningerne til ændringsloven fra 2017, at brugerbetalingen efter ændringen af lovens anvendelsesområde forventes fastholdt på niveauet fra før 2017 og forudsættes opretholdt efter samme principper som hidtil, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 78.

Gebyrhjemlen i husdyrbruglovens § 72 er udnyttet til at fastsætte bekendtgørelse nr. 1519 af 29. juni 2021 om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (brugerbetalingsbekendtgørelsen), hvorefter kommunerne kan opkræve gebyr for godkendelse m.v. og tilsyn efter husdyrbrugloven. Der var fastsat tilsvarende regler før ændringen af husdyrbrugloven 2017.

Gebyrhjemlen i husdyrbruglovens § 72 har aldrig været udnyttet til at fastsætte regler om betaling for Landbrugsstyrelsens administration og tilsyn.

I medfør af husdyrbruglovens § 44, stk. 2, er der i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat regler om, at Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af de i bekendtgørelsen fastsatte grænser for den højest tilladelige mængde tildelt kvælstof og fosfor pr. hektar.

Landbrugsstyrelsen har siden 1991, hvor nitratdirektivet trådte i kraft, varetaget kontrollen med harmonireglerne og fra 2002 varetaget kontrollen med betingelserne i tilladelser til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Kontrollen med overholdelse af harmonireglerne via gødningsregnskabskontrollen er ikke og har heller ikke tidligere været gebyrbelagt.

I forbindelse med vedtagelsen af tekstanmærkning nr. 193,

stk. 1, ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2021 blev ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte regler om, at hele eller dele af tilsynet med kvægundtagelsen kan gebyrfinansieres. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri blev samtidigt bemyndiget til at kunne delegerer sine beføjelser til at opkræve gebyret til en statslig myndighed oprettet under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller til en anden offentlig myndighed.

Kvægundtagelsen fastsætter krav om, at 7 pct. af alle kvægbrug, som anvender undtagelsen, kontrolleres.

Kompetencen er delegeret til Landbrugsstyrelsen, som på den baggrund har udstedt bekendtgørelse nr. 143 af 25. januar 2022 om betaling af gebyr ved ansøgning om anvendelse af kvægundtagelsen i kalenderåret 2022 (gebyrbekendtgørelsen). Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, at gebyret udgør 1.600 kr. årligt.

Gebyret skal dække de omkostninger, som er forbundet med gennemførelsen af den fysiske og administrative kontrol med betingelserne for tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar og understøttende opgaver som f.eks. it-opsætning, faglig understøttelse af kontrollen samt afledt administrativt arbejde.

3.2.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder, at hjemlen til gebyrfinansiering af Landbrugsstyrelsens kontrol med kvægundtagelsen bør overføres fra tekstanmærkning til i stedet af fremgå direkte af husdyrbrugloven.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der ikke er hjemmel i den gældende husdyrbruglovs § 72 til at gebyrfinansiere Landbrugsstyrelsens tilsyn og administration med overholdelse af betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Der henvises herved til de ovenfor gengivne bemærkninger til ændringsloven fra 2017, hvorefter brugerbetalingen efter ændringen af lovens anvendelsesområde forventedes fastholdt på niveauet fra før 2017 og forudsættes opretholdt efter samme principper som hidtil.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder på den baggrund, at anvendelsesområdet for § 72, stk. 1, skal udvides, så bestemmelsen også omfatter administration og tilsyn med, hvorvidt betingelserne i en tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar er opfyldt.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 72, stk. 1, ændres, således at gebyrbestemmelsen fremover også omfatter administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, således som tekstanmærkning nr. 193, stk. 1, ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finans-

året 2022, bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til.

Med den foreslåede ændring kan Landbrugsstyrelsens kontrol med overholdelse af betingelserne i en tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar helt eller delvist gebyrfinansieres med hjemmel i husdyrbruglovens § 72. Gebyret skal dække de omkostninger, som er forbundet med gennemførelsen af den fysiske og administrative kontrol med betingelserne for tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar og understøttende opgaver som f.eks. it-opsætning, faglig understøttelse af kontrollen samt afledt administrativt arbejde.

Omkostningerne til den fysiske kontrol dækker især over kontrollørens arbejdstid og transporttid i forbindelse med kontrollen. Herudover indgår Landbrugsstyrelsens forudgående udarbejdelse af f.eks. kontrolskema, hjælpeværktøj til beregning af procent plantedække og adgang til tabletløsning til opmåling af arealer og til foto af afgrøder samt Landbrugsstyrelsens opfølgning på kontrollen.

Omkostningerne til den administrative kontrol omfatter især Landbrugsstyrelsens arbejdstid til sagsbehandling i form af indkaldelse og kontrol af oplysninger, høring, udarbejdelse af afgørelse og eventuel politianmeldelse og retssag.

Omkostningerne til afledt administrativt arbejde omfatter især opsætning af Landbrugsstyrelsens it-systemer og efterfølgende valideringer og tests heraf i forhold til alle de dokumenter, der er tilknyttet den fysiske og administrative kontrol. Det vil især sige ansøgning om tilladelse inklusiv skemaet for Gødningskvote og efterafgrøder samt kontrolordningen for fysisk kontrol ved markinspektion af overholdelse af krav om plantedække, forbuddet mod bælgplanter og begrænsninger i pløjetidspunkter. Herudover omfatter afledt administrativt arbejde Landbrugsstyrelsens opkrævning af gebyret og estimering af gebyrets størrelse, udarbejdelse af kontrolinstrukser, afvikling af kurser for kontrollører, udtagning af virksomheder til kontrol og bidrag til den årlige afrapportering til EU-Kommissionen af omfanget af anvendelsen af kvægundtagelsen.

Gebyret vil blive fastsat i overensstemmelse med Budgetvejledning 2021, hvoraf det af afsnit 2.3.1 "Fastsættelse af taksten for gebyrer årligt" bl.a. fremgår, at taksten for gebyrer m.v., der ikke har skattemæssig karakter, administrativt skal fastsættes således, at der tilstræbes fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende gebyrbelagte område, samt at væsentlige ubalancer mellem indtægter og omkostninger på det enkelte gebyrbelagte område skal tilstræbes udlignet over en periode på maksimalt fire år, fra og med det år hvori ubalancen opstår.

Det er hensigten, at betalingen af gebyret skal være en forudsætning for, at jordbrugsvirksomheden kan anvende tilladelsen til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Gebyret forventes i første omgang fastsat til 1.600 kr. årligt. Landbrugsstyrelsen opkræver gebyret fra jordbrugsvirksomheden, når Landbrugsstyrelsen har modtaget virksomhedens ansøgning om tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Ved eventuelle fremtidige justeringer af gebyret vil det blive sikret, at der er balance mellem indtægter og omkostninger over en 4-årig periode. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil i overensstemmelse med Budgetvejledning 2021, afsnit 2.3.1 "Fastsættelse af taksten for gebyrer årligt", vurdere, om omkostningerne skal reduceres, eller om gebyrsatsen skal justeres for at sikre denne balance.

3.3. Erindringsskrivelser og renteskrivning ved for sen eller udeblivende betaling m.v.

3.3.1. Gældende ret

Husdyrbrugloven bemyndiger i § 72, stk. 2, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om, at der skal betales renter ved manglende eller for sen indbetaling af gebyr opkrævet i henhold til loven. Forrentningen sker fra forfaldsdagen med 1,3 pct. månedlig rente for hver påbegyndt måned. Renten beregnes for hver påbegyndt måned fra den 1. i den måned, hvor gebyret skulle have været betalt, dog mindst 50 kr.

Bestemmelsen hjemler i dag kommunernes opkrævning af renter i forbindelse med betaling af gebyr for tilsyn med reglerne om anvendelse af gødning, herunder udbringningstidspunkter og udbringningsmetoder i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen jf. brugerbetalingsbekendtgørelsens § 3, nr. 7. Brugerbetalingen opgøres på baggrund af de takster, som fremgår af bilag 2 til brugerbetalingsbekendtgørelsen.

I forbindelse med vedtagelsen af tekstanmærkning nr. 193, stk. 1, ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2021, blev det fastsat, at manglende betaling af gebyr for kontrol med anvendelsen af kvægundtagelsen medfører, at gebyret tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti. Kompetencen til at opkræve renter og rykkergebyr er delegeret til Landbrugsstyrelsen, som har udstedt gebyrbekendtgørelsen.

3.3.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det hensigtsmæssigt, at der gælder ensartede regler for opkrævning af gebyrer for erindringsskrivelser samt for renter på hele det område, der har tilknytning til jordbrugsområdet, og hvor ministeriet selv varetager administrationen, således at der sikres mulighed for en bedre it-understøttelse af reglerne og en mere rationel forvaltning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder som en konsekvens heraf, at rentereglen i § 72, stk. 2, bør suppleres, således at der indføres en ny renteregel og regel om opkrævning af gebyr på erindringsskrivelser i forbindelse med gebyr for administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Dette svarer til renteregler i andre love på ministerområdet, hvor ministeriet er ansvarlig for administrationen, herunder bl.a. i lov om hold af dyr.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås indsat en ny § 73 i husdyrbrugloven, hvorefter betalingsforpligtelser, der er opstået i forbindelse med administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og som ikke betales rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med 10.

Den foreslåede renteregel vil med det nuværende renteniveau medføre en lavere årlig rente end efter den gældende § 72, stk. 2, idet reglen i den nugældende § 72, stk. 2, medfører en årlig rente på 16,77 pct.

Den foreslåede bestemmelse i § 73 medfører, at der for sager vedrørende tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar opkræves et fast gebyr for erindringsskrivelser på 100 kr. Dette gebyr findes ikke i nugældende § 72, stk. 2, i husdyrbrugloven.

3.4. Administrative bødeforelæg

3.4.1. Gældende ret

Husdyrbrugloven indeholder i dag ikke hjemmel til, at sager kan afgøres med administrative bødeforelæg efter principperne i retsplejelovens § 832 om anklagemyndighedens bødeforelæg.

På det sammenlignelige gødskningsområde er der i § 54 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag (gødskningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1098 af 29. juni 2020, en bestemmelse, som bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte regler om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i nærmere angivne sager om overtrædelser af gødskningsloven og regler fastsat i medfør af gødskningsloven i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelser, erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

3.4.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

En særmyndighed kan bemyndiges til at udstede bødeforelæg på et nærmere afgrænset område i overensstemmelse med retsplejelovens regler.

En sådan ordning indebærer, at særmyndigheden – under nærmere angivne omstændigheder – får adgang til ved bødeforelæg at afgøre straffesager, uden at politiet, anklagemyndigheden og domstolene involveres.

Af hensyn til retssikkerheden bør særmyndigheder alene have adgang til at udstede bødeforelæg ved overtrædelse af nærmere angivne strafbestemmelser, når overtrædelserne generelt er ensartede, ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsspørgsmål. Endvidere bør sanktionsniveauet ligge fast.

Overtrædelserne bør således generelt være klare og umiddelbart konstaterbare, og sagens afgørelse, herunder fastsættelsen af bødens størrelse, bør være uden skønmæssige elementer af betydning.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det er klart og umiddelbart konstaterbart, om harmonireglerne og fosforarealkrav er overtrådt, idet Landbrugsstyrelsen foretager kontrollen heraf administrativt på baggrund af indberettede oplysninger om forbrug af kvælstof og fosfor og harmoniarealer tilgængeligt for tildeling af gødning.

For overtrædelse af harmonireglerne har der siden implementeringen af nitratdirektivet i 1992 udviklet sig en fast bødepraksis, se punkt 3.1.1.

Samtidig er der tale om overtrædelser, der er kendetegnet ved at være ensartede, ukomplicerede og uden bevismæssig tvivl. En harmonisag opstår typisk enten i forbindelse med den fysiske kontrol eller ved den efterfølgende gødningsregnskabskontrol. Jordbrugsvirksomheden har i forbindelse med den høring, Landbrugsstyrelsen altid foretager ved en formodet overtrædelse, mulighed for at rette eventuelle forkerte oplysninger, hvis jordbrugsvirksomheden kan dokumentere disse. På den baggrund kan det efterfølgende vurderes, om jordbrugsvirksomheden har tildelt mere kvælstof, end jordbrugsvirksomheden er berettiget til i form af en simpel opgørelse i gødningsregnskabet.

Dette gælder tilsvarende for overtrædelse af fosforlofterne, som fastslår, hvor meget fosfor fra gødning, der må tildeles pr. hektar harmoniareal. Fosforlofterne blev indført ved ændringen af husdyrbrugloven i 2017, og der er endnu ikke på samme måde, som det er tilfældet ved overtrædelse af harmoniovertrædelser, etableret en fast domstolspraksis for bødestørrelsen i disse sager.

Fosforlofterne fastsætter lofter for tildeling af fosforholdig gødning til harmoniarealet for både organiske gødninger, herunder husdyrgødning, samt for kunstgødning og bioaske i kg fosfor pr. hektar. Det grundlæggende krav i medfør af reguleringen via fosforlofterne er, at fosforarealkravet ikke må overstige jordbrugsvirksomhedens harmoniareal. Hver gødningstype, f.eks. husdyrgødning fra fjerkræ, er tilknyt-

tet et specifikt fosforloft. Der er herved fastsat forskellige lofter for, hvor mange kg fosfor pr. hektar, der årligt må tildeles med forskellige gødningstyper, og på baggrund heraf beregnes jordbrugsvirksomhedens fosforarealkrav. For en uddybende beskrivelse af beregningen af fosforarealkravet henvises til afsnit 3.5.1.

Landbrugsstyrelsen har imidlertid hidtil i forbindelse med styrelsens kontrol og overvejelser om politianmeldelse anvendt en sanktionspraksis svarende til den, der gælder for harmoniovertrædelser.

Det indebærer en bagatelgrænse på 1,5 hektar manglende harmoniareal til opfyldelse af fosforlofterne, inden for hvilken der ikke meddeles en sanktion. Hvis jordbrugsvirksomheden mangler fra og med 1,5 til og med 3 hektar harmoniareal, meddeles jordbrugsvirksomheden en påtale af Landbrugsstyrelsen.

Hvis jordbrugsvirksomheden mangler mere end 3 hektar harmoniareal, politianmeldes jordbrugsvirksomheden af Landbrugsstyrelsen med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden tildeles en bøde på 900 kr. pr. hektar manglende harmoniareal i overensstemmelse med Landbrugsstyrelsens retningslinjer og praksis.

I de tilfælde, hvor en jordbrugsvirksomhed har overtrådt både harmonireglerne og fosforlofterne, indgiver Landbrugsstyrelsen politianmeldelse med indstilling om en bøde svarende til det højeste beløb baseret på bødeberegning for de to overtrædelser. Baggrunden for ikke at straffe i sammenstød mellem harmonireglerne og fosforarealkravet er, at der er sammenfald mellem de omstændigheder, der kan begrunde overtrædelse af harmonireglerne og fosforarealkravet, og at de to bestemmelser begge varetager hensynet til at undgå forurening af vandmiljøet med næringsstoffer.

Hvis en jordbrugsvirksomhed afgiver organisk gødning og eventuelt også bioaske til en anden jordbrugsvirksomhed, et fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg og oplyser et for højt fosforloft for den afgivne organiske gødning, indebærer det, at den modtagende jordbrugsvirksomheds fosforarealkrav bliver lavere end ved anvendelse af de korrekte oplysninger om den afgivne organiske gødnings fosforloft. Denne situation er efter ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering parallel til den situation, hvor en jordbrugsvirksomheds harmoniareal er mindre end jordbrugsvirksomhedens fosforarealkrav. Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering bør der gælde det samme som beskrevet ovenfor, hvis en jordbrugsvirksomhed ved afgivelse af husdyrgødning fra egen husdyrproduktion til et fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg oplyser et for højt fosforloft.

Bødeniveauet på 900 kr. pr. hektar for overtrædelse af harmonireglerne har været uændret siden 2002, hvorfor det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at der bør ske en justering af bødestørrelsen for overtrædelse af harmonireglerne og fosforlofterne, idet bødeniveauet skal afspejle de miljømæssige konsekvenser, der kan være forbundet med at overtræde reglerne, og således at bødestør-

relsen bliver på niveau med sammenlignelige overtrædelser på gødskningsområdet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer på denne baggrund, at bødens størrelse er uden skønmæssige elementer af betydning, og det er samlet set vurderingen, at området er egnet til administrative bødeforelæg.

Det vil dog næppe kunne udelukkes, at der vil kunne opstå konkrete tilfælde, hvor overtrædelser alligevel ikke kan anses for ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsproblemer, eller hvor der kan rejses tvivl om det rette sanktionsniveau.

Sagen er i så fald ikke egnet til afgørelse ved et administrativt bødeforelæg, og Landbrugsstyrelsens kompetence til at anvende administrative bødeforelæg bør derfor ikke omfatte sådanne tilfælde, der i stedet bør overgives til politiet og anklagemyndigheden til videre foranstaltning.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 8, at der indsættes en ny bestemmelse som husdyrbruglovens § 97 a, hvorefter ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i nærmere angivne sager om overtrædelser af regler fastsat i medfør af husdyrbruglovens § 5 a i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelser, erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris kompetence til at anvende administrative bødeforelæg forventes delegeret til Landbrugsstyrelsen, der fører tilsyn med overholdelsen af harmonireglerne og fosforarealkravet.

Bemyndigelsesbestemmelsen kan kun anvendes efter forhandling med justitsministeren. Herved sikres, at adgangen til at udstede administrative bødeforelæg målrettes den type sager, hvor betingelserne om, at der skal være tale om sager, der er enkle og ukomplicerede uden bevistvivl eller tvivl om sanktionsniveau for normalbøder i førstegangstilfælde i forskellige situationer, er opfyldt.

Som på det sammenlignelige gødskningsområde vil der som udgangspunkt kunne blive udstedt administrative bødeforelæg til jordbrugsvirksomheder, når bødestørrelsen ikke overstiger 75.000 kr., og når Landbrugsstyrelsen har en berettiget forventning om, at virksomheden er indstillet på at betale bøden.

Det forventes, at bemyndigelsen til at udstede administrative bødeforelæg skal anvendes i forbindelse med overtrædelser af harmonireglerne og fosforarealkravet.

Harmonireglerne og fosforarealkravet gælder for jordbrugsvirksomheder, det vil sige virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab efter gødskningsloven.

Overholdelse af harmonireglerne og fosforarealkravet konstateres efter det forudsatte som hidtil administrativt på baggrund af jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab. Senest 31. marts året efter planperiodens udløb skal jordbrugsvirksomhederne indberette deres gødningsregnskab til Landbrugsstyrelsen. Af gødningsregnskabet fremgår bl.a. jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af kvælstof og fosfor, ligesom jordbrugsvirksomhedens harmoniareal i planperioden fremgår. På den baggrund kan det enkelt beregnes, om harmonireglerne og fosforarealkravet er overholdt. Beregningen sker med en decimal og uden matematisk op eller nedrunding.

Ved konstatering af en overtrædelse bliver jordbrugsvirksomheden efter det forudsatte som hidtil hørt, og der kan laves eventuelle efterfølgende korrektioner til gødningsregnskabet, såfremt jordbrugsvirksomheden har tilstrækkelig dokumentation derfor.

Det forudsættes, at den gældende sanktionspolitik videreføres i forbindelse med udstedelsen af administrative bøder, således at overtrædelser under 1,5 hektar manglende harmoniareal ikke sanktioneres.

For overtrædelser, hvor der mangler fra og med 1,5 hektar til og med 3 hektar, forudsættes der givet en påtale. Hvis en jordbrugsvirksomhed inden for de følgende to planperioder begår samme overtrædelse, forudsættes der givet en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelser fra 3,1 hektar og derover forudsættes der givet en bøde på 1.200 kr. pr. manglende hektar harmoniareal, dog minimum 5.000 kr. Bødestørrelsen forudsættes således justeres, så den svarer til bødestørrelsen på det sammenlignelige gødskningsområde.

Det forudsættes, at en jordbrugsvirksomhed, der oplyser et for højt fosforloft for organisk gødning afgivet til en anden jordbrugsvirksomhed, skal sanktioneres med en bøde på 1.200 kr. for hver hektar harmoniareal, som fosforarealkravet er mindre ved anvendelse af de forkerte oplysninger om den organiske gødnings fosforloft end ved anvendelse af den afgivende organiske gødnings korrekte fosforloft. Det forudsættes, at der sanktioneres, når afvigelsen er over 3 hektar harmoniareal, og minimumsbødestørrelsen er 5.000 kr.

I forlængelse heraf foreslås det, at oplysning af modtageren af gødningen om et for højt fosforloft sidestilles med overtrædelser af fosforarealkravet også i relation til anvendelsen af administrative bødeforelæg, således at sager vedrørende oplysning om for højt fosforloft ligesom overtrædelser af fosforarealkravet skal kunne afsluttes af Landbrugsstyrelsen med et administrativt bødeforelæg.

I de tilfælde, hvor en jordbrugsvirksomhed har overtrådt både harmonireglerne og fosforarealkravet, udmåles bøden i overensstemmelse med den højeste bøde af de to overtrædelser. Bøderne kumuleres således ikke. Baggrunden for ikke at straffe i sammenstød mellem harmonireglerne og fosforarealkravet er, at der er sammenfald mellem de om-

stændigheder, der kan begrunde overtrædelse af harmonireglerne og fosforarealkravet, og at de to bestemmelser begge varetager hensynet til at undgå forurening af vandmiljøet med næringsstoffer. Oplysning om for højt fosforloft ved afgivelse af organisk gødning og bioaske sanktioneres selvstændigt.

Det følger af straffelovens § 19, at ansvarsnormen for overtrædelser af bestemmelser i særlovgivningen, som straffes med bøde, er uagtsomhed.

Det foreslås, at der som ny § 97 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, indsættes en bestemmelse om, at retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Det foreslås i § 1, nr. 8, ny § 97 a, stk. 3, at såfremt bøden vedtages, bortfalder videre forfølgning.

I øvrigt henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8.

3.5. Justering af bemyndigelse til fastsættelse af lofter for tildeling af fosfor

3.5.1. Gældende ret

Med gødningsanvendelsesbekendtgørelsen er det præciseret, hvilke af bekendtgørelsens regler, der alene omfatter anvendelse af opsamlet gødning, og hvilke regler der både omfatter anvendelse af opsamlet gødning og afsætning af gødning fra udgående dyr. Bemyndigelsen i husdyrbruglovens § 5 a er hjemlen for begge typer af regler. For så vidt angår regler, der både omfatter anvendelse af opsamlet gødning og afsætning af gødning fra udgående dyr anvendes i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen betegnelsen tildeling af gødning.

Gødningsanvendelsesbekendtgørelsens harmoniregler og fosforlofter er fastsat i medfør af husdyrbruglovens § 5 a. De regler om anvendelse af gødning i jordbruget, som ministeren fastsætter i medfør af § 5 a, skal ifølge bestemmelsens ordlyd fastsættes med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter.

Formålet med harmonireglerne og fosforlofterne er især at beskytte vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening med kvælstof og fosfor. Fosforlofterne virker ved at medvirke til at sikre en bedre fordeling af fosfor på landbrugsarealet, hvilket medvirker til at bremse opnåelsen af kritiske mætningsniveauer for fosfor i jorden og dermed reducere risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet fremadrettet.

Fosforlofterne udgør en grundlæggende foranstaltning efter vandrammedirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger. Grundlæggende foranstaltninger er minimumskrav, der

skal opfyldes, og består af de foranstaltninger, der kræves for at gennemføre EU-lovgivning vedrørende beskyttelse af vand, jf. vandrammedirektivets artikel 11, stk. 3, litra a), samt en række specifikke foranstaltninger, jf. artikel 11, stk. 3, litra b)-l), som yderligere skal sikre opfyldelse af direktivets mål, herunder bl.a. forebyggelses- og kontrolmekanismer i form af forudgående regulering, såsom forbud, forhåndstilladelse eller registrering baseret på bindende regler, hvor der ikke ellers er bestemmelser om et sådant krav i anden EU-lovgivning. Kontrollen skal regelmæssigt tages op til revision og om nødvendigt ajourføres.

Fosforlofterne implementerer vandrammedirektivets artikel 11, stk. 3, litra h), om diffuse kilder, der kan være årsag til forurening, for så vidt angår diffus forurening med fosfater.

For hver jordbrugsvirksomhed beregnes et fosforloft for den organiske gødning og bioaske. Det er det, der i de gældende forarbejder omtales som det såkaldte gennemsnitsloft, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 45. Den organiske gødnings fosforloft, som altså også tager højde for bioaske, beregnes som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for de forskellige gødningstyper, som jordbrugsvirksomheden har produceret og modtaget. I de tilfælde, hvor jordbrugsvirksomheden afgiver egenproduceret husdyrgødning til biogasanlæg og forarbejdningsanlæg, indgår den afgivne husdyrgødning ikke i beregningen af jordbrugsvirksomhedens fosforloft for organisk gødning.

Der er i visse oplande til fosforfølsomme vandmiljøer fastsat skærpede fosforlofter uafhængig af gødningstypen. De skærpede fosforlofter gælder i visse oplande til store søer målsat i vandområdeplanerne. De skærpede fosforlofter medvirker til at begrænse risikoen for fosfortab til de omfattede søer. I perioden 2018-2022 gælder der i disse oplande et fosforloft på 30 kg fosfor pr. hektar, dog 35 kg fosfor pr. hektar for jordbrugsvirksomheder med tilladelse til at tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Områderne med skærpede fosforlofter fremgår af bekendtgørelse nr. 839 af 22. juni 2018 om afgrænsning af oplande til søer med krav om skærpede fosforlofter.

Rammerne for fosforlofterne for de forskellige gødningstyper og i områderne med skærpede fosforlofter er fastlagt i tabel 1 i de almindelige bemærkninger til ændringen af husdyrbrugloven i 2017, der indgår i forarbejderne til § 5 a, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 46.

Det fremgår af forarbejderne til § 5 a, at såfremt jordbrugsvirksomhedens arealer har et lavt fosforindhold i jorden forstået som fosfortal (Pt) under 4,0, kan jordbrugsvirksomhedens fosforloft hæves, så jordbrugsvirksomheden kan tildele mere fosfor. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 45.

Jordbrugsvirksomhedens fosforloft – omtales i Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 45, som det korrigerede fosforloft – beregnes ud fra den organiske gødnings fosforloft og eventuelt korrigeret i forhold

til lave fosfortal på jordbrugsvirksomhedens arealer samt andel af harmoniareal i oplande med skærpede fosforlofter tillagt jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af fosfor i kunstgødning i planperioden på harmoniarealerne divideret med et fosforloft for kunstgødning på 30 kg fosfor pr. hektar. Den enkelte jordbrugsvirksomheds fosforloft udtrykker, hvor mange kg fosfor pr. hektar fra organisk gødning og bioaske, virksomheden årligt må tildele sine harmoniarealer. Jordbrugsvirksomhedens fosforloft adskiller sig fra den organiske gødnings fosforloft ved at tage højde for områder med skærpede fosforlofter og arealer med lave fosfortal og ved også at omfatte kunstgødning.

I de tilfælde, hvor gødning afgives til en anden jordbrugsvirksomhed eller et anlæg, er det den organiske gødnings fosforloft, der skal anvendes. Den afgivende jordbrugsvirksomhed skal oplyse den modtagende jordbrugsvirksomhed om den overdragne organiske gødnings fosforloft, og den modtagende jordbrugsvirksomhed skal anvende det oplyste fosforloft i beregningerne af den modtagende virksomheds fosforloft.

Det fremgår af forarbejderne til § 5 a, at det præcise fosforloft for organisk gødning fra den afgivende jordbrugsvirksomhed for en given planperiode kan først beregnes endeligt efter afslutningen af planperioden. Den afgivende jordbrugsvirksomhed må derfor ved overdragelsen oplyse et fosforloft for den organiske gødning, der må afvige op til 1 kg fosfor pr. hektar fra den organiske gødnings endeligt beregnede fosforloft. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 46.

Hvis virksomheden udover organisk gødning eller bioaske også anvender fosforholdig kunstgødning på sine harmoniarealer, stiller dette yderligere krav til harmoniarealets størrelse, da der efter reglerne må tildeles 30 kg fosfor fra kunstgødning pr. hektar.

Før 2017 gjaldt der ikke en begrænsning i tildelingen af fosfor med kunstgødning. Det er forudsat i ændringen af husdyrbrugloven fra 2017, at fosforlofterne også skulle inkludere fosfor fra kunstgødning, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 46. Det er beskrevet i forarbejderne, at anvendelse af fosforholdig kunstgødning normalt kun sker på arealer, hvor der ikke er problemer med fosforoverskud. Inddragelse af kunstgødning i reguleringen kan imidlertid bidrage til at sikre en tilstrækkelig spredning af de organiske gødninger. Herudover nævnes anvendelsen af fosforholdig kunstgødning som startgødning til majs, hvor anvendelse af kunstgødning med fosfor kan føre til en øget fosforophobning på kvægbrug med mulighed for anvendelse af mere end 170 kg kvælstof pr. hektar. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 43.

Det fremgår af forarbejderne til § 5 a, at kunstgødning, der er udbragt på et ikke-harmoniareal, indgår ikke i opgørelsen af den tildelte mængde fosfor på harmoniarealer. Ved fastsættelsen af hvor stor en andel af kunstgødningen, der er anvendt på arealer, der ikke er harmoniarealer, antages det,

at kunstgødningen fordeles jævnt på alle jordbrugsvirksomhedens arealer, som har et gødningsbehov, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 44.

Det fremgår desuden af forarbejderne til § 5 a, at der i reguleringen af fosfor fra kunstgødning vil blive taget hensyn til jordbrugsvirksomheder med særlige produktionsforhold som f.eks. produktion i drivhuse, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 45.

Jordbrugsvirksomhedens fosforarealkrav beregnes som jordbrugsvirksomhedens samlede mængde af tildelt fosfor i organisk gødning og bioaske i planperioden divideret med jordbrugsvirksomhedens fosforloft tillagt jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af fosfor i kunstgødning i planperioden på harmoniarealerne, divideret med et fosforloft for kunstgødning på 30 kg fosfor pr. hektar. Jordbrugsvirksomheden har overtrådt fosforlofterne, når jordbrugsvirksomhedens beregnede fosforarealkrav overstiger jordbrugsvirksomhedens harmoniareal.

Det fremgår af forarbejderne til § 5 a, at formålet med fosforlofterne er at sikre en bedre fordeling af fosfor på landbrugsarealet, hvilket medvirker til at bremse opnåelsen af kritiske niveauer for jordens fosformætningsgrad, hvorefter risikoen for fosfortab øges jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 48. Fosforlofterne indføres over en 8-årig periode, således at det gennemsnitlige beskyttelsesniveau skærpes frem mod 2025 jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 44.

Fra 1. august 2022 er fosforlofterne for de forskellige gødningstyper ikke lagt fast i forarbejderne til husdyrbrugloven. Det er alene lagt fast, at det gennemsnitlige beskyttelsesniveau for husdyrgødning skal være 32-33 kg fosfor pr. hektar i perioden 2022-2025, og fra 2025 skal det være 30-31 kg fosfor pr. hektar. Dette skal sammenholdes med, at det gennemsnitlige beskyttelsesniveau for husdyrgødning i 2020-2021 er 33,2 kg fosfor pr. hektar. Der henvises til tabel 1 i de almindelige bemærkninger til ændringen af husdyrbrugloven i 2017, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 46.

De gennemsnitlige beskyttelsesniveauer for den tilladelige mængde fosfor fra husdyrgødning indgår i Danmarks forståelse med EU-Kommissionen om det danske nitrathandlingsprogram, som er en forudsætning for den danske undtagelse fra nitratedirektivet.

3.5.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det hensigtsmæssigt, at der anvendes en ensartet terminologi i husdyrbrugloven og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at ordet ”anvendelse” i husdyrbruglovens § 5 a erstattes med ordet ”tildeling”, der er gødningsanvendelsesbekendtgørelsens betegnelse for udbringning af opsamlet gødning og afsætning af gødning fra udegående dyr samlet set.

Ministeriet finder endvidere, at en omstrukturering af teksten i § 5 a vil tydeliggøre, at lofterne for den højst tilladte mængde kvælstof og fosfor fra gødning især varetager hensynet til at beskytte vandmiljøet mod forurening med disse næringsstoffer.

Samtidig findes det hensigtsmæssigt, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får en større fleksibilitet ved fastsættelse af regler om fosfor. Forarbejderne til fosforloftreguleringen fastlægger meget præcise bindinger for indholdet og udformningen af de regler, ministeren kan fastsætte i medfør af lovens § 5 a. I det omfang det er muligt at forenkle reguleringen, samtidig med at det overordnede beskyttelsesniveau fastholdes, findes dette hensigtsmæssigt. Endvidere findes det hensigtsmæssigt, at ministerens mulighed for at tage hensyn til særlige produktionsformer udvides fra alene at omfatte reguleringen af kunstgødning til også at omfatte reguleringen af organisk gødning.

Aarhus Universitet har for Miljøministeriet gennemført et kortlægningsprojekt, hvor der er foretaget en landsdækkende kortlægning af risikoen for fosfortab fra landbrugsarealerne i Danmark (Aarhus Universitet, 2020. Fosforkortlægning af dyrkningsjord og vandområder i Danmark. DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Videnskabelig rapport nr. 397). Centralt for vurderingen af risikoen for fosfortab et givent sted er de tilstedeværende transportveje for fosfor til vandmiljøet, fosforindholdet i jorden, samt om der er et vandmiljø, som vurderes fosforfølsomt. De forskellige betydende transportveje for fosfor til vandmiljøet er 1) vanderosion, 2) overfladeafstrømning, 3) udvaskning gennem jordens matrix, 4) udvaskning via makroporer samt 5) udvaskning fra lavbundsjerne.

Kortlægningsprojektet skal ses i sammenhæng med fosforvirkemiddelkataloget fra Aarhus Universitet (Aarhus Universitet, 2020. Virkemidler til reduktion af fosforbelastningen af vandmiljøet. DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Videnskabelig rapport nr. 379), der samler viden om forskellige fosforvirkemidler, som kan målrettes forskellige transportveje og områder, hvor der er risiko for fosfortab.

Begrænsning i tildelingen af fosfor til jorden via fosforlofterne er blandt andet relevant i relation til at reducere risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet via udvaskning af vandopløst fosfor gennem jordens matrix, men jordens fosforindhold er også relevant i forhold til risikoen for tab af fosfor via udvaskning af fosfor via makroporer i jorden samt ved erosion og overfladeafstrømning. Jordens fosforindhold afspejler årtiers dyrkningspraksis frem for de seneste års tildeling af fosfor. Jordens fosforbindingskapacitet opbruges i takt med, at jorden får tilført overskud af fosfor.

Fosfor er den primære årsag til, at søerne i Danmark ikke opfylder målsætningerne. Vandrammedirektivet indeholder bestemmelser om ikke-forringelse af tilstanden og om at sikre opfyldelse af målet om god tilstand, der bl.a. omfatter søer.

Inddelingen af Danmark i områder med generelle fosforlofter og områder med skærpede fosforlofter giver mulighed

for højere generelle fosforlofter for husdyrgødning inden for områder med skærpede fosforlofter. Det hænger sammen med, at områderne med skærpede fosforlofter tæller med i opnåelsen af det fastlagte gennemsnitlige beskyttelsesniveau for fosfor fra husdyrgødning, og det skærpede fosforloft trækker gennemsnittet ned, så det fastlagte gennemsnitlige beskyttelsesniveau for fosfor fra husdyrgødning hurtigere opnås også ved nogle højere generelle fosforlofter gældende uden for oplande med skærpede fosforlofter. En model med generelle og skærpede fosforlofter med det nuværende kortgrundlag giver således i størstedelen af landet mulighed for en større tildeling af fosfor med de generelle fosforlofter og dermed en mindre omfordeling, end det ville have været tilfældet i en model, hvor der gældende for hele landet alene fastsættes generelle og dermed strammere fosforlofter for de enkelte husdyrgødningstyper.

Fosforlofterne bidrager til at begrænse belastningen af vandmiljøet. Da der imidlertid tilføres mere fosfor med gødningen, end der fraføres med afgrøderne, kan fosforlofter ikke alene bremse en ophobning af fosforen i jorden. Afgrøderne frafører normalt mellem 15-25 kg fosfor pr. hektar, og både generelle og skærpede fosforlofter vil derfor alene bremse en ophobning af fosforen i jorden.

Dertil kommer, at et øget fosforoverskud på en given mark ikke direkte kan oversættes til et øget fosfortab uden at kende forholdene på den enkelte mark. Bl.a. er jordens evne til at binde fosfor og jordens fosformætningsgrad, som der ikke foreligger landsdækkende viden om, afgørende parametre for risikoen for tab af fosfor via udvaskning.

De generelle og skærpede fosforlofter nærmer sig gradvist det samme niveau via det fastlagte gennemsnitlige beskyttelsesniveau i perioden fra 2022 til 2025. Fra 2025 vil forskellen være stort set eller helt udjævnet. Denne udvikling kan tale for en model, hvor der fremadrettet alene fastsættes generelle fosforlofter. Dette vil samtidig indebære en forenkling af reguleringen via fosforlofter.

Generelle strammere fosforlofter, der dækker hele landet, vil efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering fremme fosforlofternes formål om at sikre en bedre udnyttelse af fosforressourcen via en bedre fordeling af fosfor på landbrugsarealet og derved modvirke opnåelsen af kritiske mætningsniveauer for fosfor i jorden, hvorved risikoen for fosfortab til vandmiljøet generelt minimeres.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det derfor hensigtsmæssigt at afsøge, hvorvidt det er muligt fremadrettet alene at fastsætte strammere generelle fosforlofter for gødningstyperne og derved ophæve de skærpede fosforlofter, der efter gældende ret er fastsat i visse oplande. En vurdering af de miljømæssige og direktivmæssige konsekvenser herved vil skulle ske i samarbejde med Miljøministeriet. Såfremt der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre ophævelse af de skærpede fosforlofter, bør det være inden for ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at fastsætte

fosforlofter at beslutte, at de skærpede fosforlofter skal ophæves. En sådan vurdering er således en forudsætning for, at de skærpede fosforlofter kan ophæves ved en bekendtgørelsesændring.

Såfremt der fremadrettet skal fastsættes områder med skærpede fosforlofter, vil disse områder skulle følge udpegningen af fosforfølsomme vandmiljøer i de til enhver tid gældende vandområdeplaner. Det vil sige, at efter ikrafttrædelsen af vandområdeplaner 2021-2027 vil det være kortgrundlaget for disse, der vil skulle lægges til grund for de skærpede fosforlofter i medfør af husdyrbrugloven.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har på baggrund af de hidtidige erfaringer med administration af fosforlofterne gjort sig overvejelser omkring den tekniske indretning og administrationen af fosforlofterne. I den forbindelse er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri blevet opmærksomt på, at de gældende regler om fastsættelse af den organiske gødnings fosforloft ved overdragelse af organisk gødning mellem jordbrugsvirksomheder kan forenkles og forbedres.

De gældende lovforarbejder fastlægger imidlertid præcise bindinger, der detaljeret normerer indholdet af de regler, der udstedes i medfør af bemyndigelsen i forhold til fastlæggelsen af fosforloftet for overdraget organisk gødning. De gældende forarbejder står således i vejen for forenkling og forbedring af reguleringen på dette punkt, hvilket er baggrunden for justeringsforslaget.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering er det ved den nuværende anvendelse af gennemsnitsloftet for den indeværende planperiode nødvendigt at indrømme jordbrugsvirksomhederne en vis margin i angivelsen af gennemsnitsloftet, da det kan være vanskeligt præcist at forudse det endelige gennemsnitsloft inden planperiodens udløb.

Bestemmelsen har imidlertid efter den nuværende udformning den u hensigtsmæssighed, at den åbner op for, at fosforloftet for overdraget organisk gødning kan hæves med 1 kg fosfor pr. hektar i alle tilfælde af overdragelse fra en jordbrugsvirksomhed, herunder også i tilfælde hvor der ikke er nogen eller kun meget begrænset usikkerhed om det endelige gennemsnitsloft. Konsekvensen er, at modtageren med de gældende regler kan tildele mere fosfor ved at hæve gennemsnitsloftet med op til 1 kg i forhold til det beregnede gennemsnitsloft.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at det vil smidiggøre reguleringen, hvis overdraget organisk gødning ikke tilknyttes det forventede gennemsnitsloft for den afgivende jordbrugsvirksomhed i indeværende planperiode, men i stedet tilknyttes fosforloftet for den organiske gødning fra den forrige planperiode. Herved vil det præcise fosforloft for den organiske gødning kunne oplyses ved overdragelsen, idet den organiske gødnings fosforloft således ligger fast på overdragelsestidspunktet. Bestemmelsen om, at angivelsen af loftet i overdragelsesaftalen kan afvige op til 1 kg fosfor pr. hektar, bliver herefter overflø-

diggjort. Herved forenkles reguleringen, samtidig med at der bliver en bedre overensstemmelse med fosforlofternes formål om at sikre en bedre udnyttelse af fosforressourcen via bedre fordeling af fosfor på landbrugsarealet.

Den overvejede model med at anvende den organiske gødnings fosforloft fra den forrige planperiode ved afgivelse af gødning svarer i øvrigt til den gældende regulering af fastsættelsen af fosforloftet ved afgivelse af gødning fra biogasanlæg og forarbejdningsanlæg.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering vil der være tilfælde, hvor det er mere hensigtsmæssigt at anvende den organiske gødnings forventede fosforloft for den indeværende planperiode i forbindelse med afgivelse af husdyrgødning. Det drejer sig bl.a. om nystartede jordbrugsvirksomheder, men det kan også være tilfældet for bl.a. jordbrugsvirksomheder, der benytter muligheden for at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar og som samtidig efter de gældende regler har et højere fosforloft end andre jordbrugsvirksomheder med kvæg.

Samlet set forventes forslaget ikke at føre til tildeling af mere fosfor til landbrugsarealet eller en lempelse af miljøbeskyttelsen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har endvidere på baggrund af de hidtidige erfaringer med administration af fosforlofterne overvejet de gældende lovbemærkninger antagelser om, at kunstgødningen fordeles jævnt på alle jordbrugsvirksomhedens arealer med et gødningsbehov. Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at kunstgødningen i flere situationer tildeles anderledes ud fra et produktionsmæssigt perspektiv. Der vil eksempelvis ikke nødvendigvis tilføres supplerende fosfor via kunstgødning til arealer, der modtager husdyrgødning eller anden organisk gødning, hvorimod der vil kunne være behov for at tildele fosfor med kunstgødning på ikke-harmoniarealet. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det hensigtsmæssigt, at reguleringen af fosfor fra kunstgødning fremadrettet skal kunne afspejle dette.

Herudover har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri overvejet behovet for at kunne tage hensyn til særlige produktionsformer ved reguleringen af organisk gødning. Reguleringen af fosforholdig kunstgødning giver mulighed for at tage hensyn til særlige produktionsformer f.eks. produktion i væksthuse. Herved kan produktion af afgrøder med et højere fosforbehov som f.eks. gartneriafgrøder tilgodeses. I den økologiske produktion, herunder i økologisk væksthusproduktion, er anvendelse af kunstgødning ikke tilladt.

Ministeriet har igangsat forsøg ved Aarhus Universitet om forureningsrisikoen fra økologisk væksthusproduktion, der efter planen afsluttes i første halvdel af 2023. Det forventes, at der bl.a. på baggrund af resultaterne fra disse forsøg kan tages stilling til fastsættelsen af lempelser i fosforlofterne for produktion i økologiske væksthuse.

Med henblik på at kunne indarbejde de eventuelle lempel-

ser for økologisk væksthushproduktion, som resultaterne af forsøgene ved Aarhus Universitet måtte give grundlag for, finder Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri det hensigtsmæssigt, at bemyndigelsen i § 5 a justeres, så der gives mulighed for at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning af hensyn til særlige driftsformer som f.eks. væksthushproduktion.

Bekendtgørelsesregler, der fastsættes i medfør af bemyndigelsen til at fastsætte regler om fratæk af fosfor fra kunstgødning tildelt ikke-harmoniarealer og bemyndigelsen til at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning i økologiske væksthuse vil blive udformet inden for rammerne af Danmarks EU-retlige forpligtigelser efter vandrammedirektivet m.v.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at terminologien i husdyrbrugloven og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen harmoniseres ved, at ordet ”anvendelse” i husdyrbruglovens § 5 a erstattes med ordet ”tildeling”.

Ministeriet foreslår endvidere en omstrukturering af teksten i § 5 a, således at muligheden for at fastsætte lofter for den højst tilladelige mængde kvælstof og fosfor fra gødning nævnes i forbindelse med varetagelsen af hensynet til at beskytte vandmiljøet mod forurening med disse næringsstoffer, da dette vil tydeliggøre lofternes formål om at reducere risikoen for tab af fosfor fra landbrugsarealet til vandmiljøet.

Herudover forudsættes det, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte fosforlofter for jordbrugsvirksomheder videreføres, men med visse justeringer, jf. nedenfor.

Det forudsættes således, at afgivet organisk gødning som udgangspunkt ikke tilknyttes det af den afgivende jordbrugsvirksomhed oplyste forventede fosforloft for organisk gødning for den indeværende planperiode, men i stedet tilknyttes den afgivende jordbrugsvirksomheds beregnede fosforloft for organisk gødning fra den forrige planperiode. Udgangspunktet kan fraviges, så der fortsat kan fastsættes regler om anvendelse af det forventede fosforloft for organisk gødning for den indeværende planperiode f.eks. for nystartede jordbrugsvirksomheder samt for jordbrugsvirksomheder, der benytter muligheden for at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode.

Herudover forudsættes det, at reguleringen af kunstgødning kan fastsættes ud fra andre og mere driftsnære principper, end at kunstgødningen er jævnt fordelt på alle jordbrugsvirksomhedens arealer med et gødningsbehov.

Endvidere foreslås det, at bemyndigelsen i § 5 a justeres, så der gives mulighed for at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning af hensyn til særlige driftsformer som f.eks. væksthushproduktion.

Endelig foreslås det, at de skærpede fosforlofter kan ophæves og erstattes af strammere generelle fosforlofter, såfremt der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en

miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre ophævelse af de skærpede fosforlofter.

3.6. Justering af reglerne om tab af fosfor ved erosion af jord til vandmiljø

3.6.1. Gældende ret

Det fremgår af husdyrbruglovens § 5 c, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at den ansvarlige for driften skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

Bestemmelsen i husdyrbruglovens § 5 c suppleres af lovens § 45 a, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, at tilsynsmyndigheden skal meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret foranstaltning i overensstemmelse med reglerne udstedt i medfør af § 5 c, såfremt tilsynsmyndigheden har konstateret erosion af jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

Husdyrbruglovens bestemmelser om erosionsforebyggende foranstaltninger finder ifølge forarbejderne anvendelse på jordbrugsvirksomheder, hvor der udbringes organisk gødning, og hvor jorden derfor potentielt har et højt indhold af fosfor. Ved jord, hvor der udbringes organisk gødning, forstås der i denne sammenhæng ifølge forarbejderne dyrkningsjord på jordbrugsvirksomheder, der ifølge gødningsregnskabet anvender over 80 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49.

Det følger desuden af forarbejderne, at den driftsansvarliges generelle forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger, og tilsynsmyndighedens mulighed for at påbyde sådanne foranstaltninger, er rettet mod den erosion af jord, der sker under normale vejrforhold. Nedbørshændelser af en intensitet, der optræder sjældnere end hvert tyvende år, falder ikke ind under forståelsen af begrebet normale vejrforhold. Forarbejderne anviser, hvorledes nedbør opgøres på baggrund af data fra DMI. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49. Implementeringen er justeret som følge af ændringer i DMI's opgørelser.

Det er fastlagt i forarbejderne til den nugældende husdyrbruglov, hvilke minimumsforanstaltninger der skal være mulighed for at etablere til imødegåelse af erosion. Ministeren kan ifølge forarbejderne give mulighed for andre foranstaltninger. De fastslagne foranstaltninger udgør etablering af en zone langs med vandløbets eller søens kant, hvor der enten ikke foretages jordbearbejdning i efteråret, eller hvor der etableres overvintrende afgrøder eller permanent græsdekke, eller etablering af en mindre konturvold oppe i terrænet. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49.

Af forarbejderne fremgår det desuden, at den ansvarlige for driften ikke skal kunne straffes for at overtræde den generelle forpligtigelse til at iværksætte forebyggende foranstaltninger, men at overtrædelse af et påbud om en konkret foranstaltning skal kunne straffes, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 50.

I husdyrbruglovens § 92 er der hjemmel til, at der ved overtrædelse af regler, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes bødestraf. Det kan endvidere fastsættes, at straffen under nærmere afgrænsede skærpene omstændigheder kan stige til fængsel i indtil 2 år. Bemyndigelsen er udnyttet i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, der indeholder regler om bødestraf for overtrædelse af bekendtgørelsens regler. I overensstemmelse med lovforarbejderne er overtrædelse af den generelle forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger ikke strafbelagt.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at tilsynsmyndighedens tilsynsforpligtigelse – eventuelt kun i en afgrænset år-række – foreslås specificeret i medfør af lovens generelle bemyndigelse hertil, jf. § 54, stk. 1, så kommunerne forpligtes til at udføre et passende antal tilsyn under relevante vejrforhold med fokus på at undgå forurening af vandmiljøet med eroderet jord, der modtager organisk gødning.

Med hjemmel i husdyrbruglovens §§ 5 c og 45 a er der fastsat regler i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen om den driftsansvarliges generelle pligt til under visse betingelser at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger og om tilsynsmyndighedens pligt til at meddele påbud om etablering af en foranstaltning ved konstateret erosion til vandmiljøet under normale vejrforhold. Bemyndigelsen er ikke udnyttet til at give mulighed for andre foranstaltninger end de i forarbejderne oplistede. Med hjemmel i § 54, stk. 1, er der fastsat pligt for kommunalbestyrelsen til at udføre et passende antal tilsyn med overholdelsen af erosionsreglerne.

I forarbejderne til ændringen af husdyrbrugloven fra 2017, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 48-50, omtales sammen med reglerne om erosion af jord til vandmiljøet også forbuddet mod udbringning af husdyrgødning på sådanne arealer og på sådanne måder, at der er risiko for afstrømning til vandmiljøet. Det skal derfor bemærkes, at gødningsanvendelsesbekendtgørelsens regel om afstrømning er fastsat med hjemmel i husdyrbruglovens § 5 a, og at der ikke med dette lovforslag påtænkes ændringer i denne del af reguleringen. Reglerne til imødegåelse af afstrømning af husdyrgødning til vandmiljøet vil derfor ikke blive omtalt yderligere i lovforslaget.

3.6.2. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris overvejelser

Til trods for at markante erosionshændelser er forholdsvist sjældne i Danmark på grund af den begrænsede højdeforskel i det danske landskab, forekommer erosion i alle landsdele – som regel i vinterhalvåret efter perioder med vedvarende regn eller tørbrud eller om foråret og sensommeren ved sky-

brud. Jorderosion kan derfor udgøre et væsentligt bidrag til fosfortab fra landbrugsjord til vandmiljøet i Danmark.

Det er på denne baggrund Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det er relevant at have en regulering målrettet tab af fosfor til vandmiljøet ved erosion.

I forbindelse med kortlægningen af risikoen for fosfortab fra landbrugsarealer fra Aarhus Universitet (Aarhus Universitet, 2020. Fosforkortlægning af dyrkningsjord og vandområder i Danmark. DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Videnskabelig rapport nr. 397) er der også gennemført en kortlægning af arealer med risiko for tab af fosfor ved vanderosion.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil afsøge, i hvilket omfang kortlægning af erosionsrisikoarealer kan understøtte foranstaltninger mod erosionsbetinget fosfortab til vandmiljøet, og i den forbindelse også vurdere betydningen af vejrforholdene ved erosionshændelsen.

En målrettet og systematisk forebyggende indsats mod erosionsbetinget fosfortab kræver viden om jordtransport fra landbrugsarealer til vandmiljøet. Det kan i mange tilfælde være udfordrende at identificere arealer, hvorfra der er særlig risiko for erosion, idet vandafstrømning på marker varierer stærkt afhængigt af et komplekst samspil af topografiske, klimatiske, jordfysiske/jordtypebestemte og dyrkningsrelaterede faktorer. Ved vurderingen af erosionsrisikoen og jordtransporten i landskabet er alle disse faktorer relevante.

Den gældende husdyrbruglov afgrænser som beskrevet jord med et potentielt højt indhold af fosfor ud fra, om arealerne er tilknyttet en jordbrugsvirksomhed, der anvender over 80 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Dette kriterium er valgt ud fra, hvad der er af viden, der kan indikere et højt fosforindhold i jorden. Såfremt der i fremtiden tilvejebringes et bedre grundlag for at fastslå det potentielle indhold af fosfor i jorden, kan dette anvendes som afgrænsning i stedet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at kortlægning af de bagvedliggende faktorer for jorderosion og geografiske modelleringer af jordtransport m.v. kan være nyttige værktøjer til identifikation og kortlægning af arealer med særlig risiko for jorderosion, og at dette bør afsøges. Det vurderes derfor, at det bør være en mulighed, at erosionsreguleringen på længere sigt erstattes af regler baseret på kortlægning af erosionsrisiko, såfremt dette i højere grad vil kunne sikre en effektiv identifikation af erosionsrisikoarealer, og en regulering baseret på et kortgrundlag mere entydigt vil kunne afgrænse forpligtigelsen til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger. Ved en overgang til en regulering baseret på systematisk kortlægning af erosionsrisikoarealer bør der derfor også i medfør af husdyrbruglovens § 92 kunne fastsættes regler om bødestraf, der i skærpene tilfælde kan stige til fængsel indtil 2 år, for overtrædelse af den generelle forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger.

Det er endvidere Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og

Fiskeris vurdering, at ministeren også fremover bør kunne fastsætte regler om påbud fra tilsynsmyndigheden om iværksættelse af konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer dog, at hjemlen til at fastsætte sådanne regler bør flyttes fra husdyrbruglovens kapitel 5 om tilsyn til kapitel 1 a om anvendelse af gødning.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det også i den situation, hvor husdyrbruglovens erosionsregler baseres på en kortlægning af erosionsrisikoarealer, kan være relevant for tilsynsmyndigheden at kunne udstede påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, f.eks. hvis den ansvarlige for driften vælger en erosionsforebyggende foranstaltning, der grundet de lokale forhold er uegnet eller utilstrækkelig. Det vurderes derfor, at konstateret erosion ikke fremover skal være en nødvendig betingelse for, at tilsynsmyndigheden kan udstede påbud. Ved en videreførelse af den eksisterende regulering uden kortunderstøttelse vurderes det dog, at de i medfør af loven fastsatte regler om tilsyn ikke bør give mulighed for udstedelse af konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, medmindre tilsynsmyndigheden har konstateret erosion til vandmiljøet under normale vejrforhold.

Hvis der i fremtiden i anden regulering fastsættes krav, der i relevant omfang varetager hensynet til beskyttelse af vandmiljøet mod erosion af jord, bør det være en mulighed ikke at fastsætte særlige regler i medfør af husdyrbrugloven til forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet. For at undgå dobbeltregulering vurderer Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri derfor, at bemyndigelsen i husdyrbruglovens § 5 c til at fastsætte regler om erosionsforebyggende foranstaltninger bør justeres, så den ikke fastsætter en pligt for ministeren til at fastsætte sådanne regler.

3.6.3. Forslagets indhold

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri foreslår, at ministeren i lovens § 5 c bemyndiges til at fastsætte regler om forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet, og at ministeren herunder kan fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning. Forslaget om ændring af § 5 c har også til formål at ændre i bemærkningerne til bestemmelsen. Som konsekvens af forslaget om at udbygge lovens § 5 c med en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, foreslås den eksisterende bemyndigelse herom i lovens § 45 a ophævet.

Det forudsættes således, at ministerens eksisterende bemyndigelse til at fastsætte regler om erosionsforebyggende foranstaltninger videreføres. Samtidig forudsættes det, at bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler baseret på en kortlægning af erosionsrisikoarealer til vandmiljøet, og at tilsynsmyndighedens mulighed for at meddele påbud om bestemte erosionsforebyggende foranstaltninger i så fald ikke nødvendigvis skal være afhængig af, at til-

synsmyndigheden først har konstateret erosion, og at erosionshændelsen er sket under normale vejrforhold. Hvis der i fremtiden i anden regulering fastsættes nye krav, der i tilstrækkelig grad varetager hensynet til at beskytte vandmiljøet mod fosfor fra jord, der eroderer til vandmiljøet, vil ministeren kunne undlade at udnytte bemyndigelsen i husdyrbrugloven, så dobbeltregulering undgås. Ordlyden af bestemmelsen foreslås derfor ændret fra, at ministeren fastsætter regler til, at ministeren kan fastsætte regler. Det er udgangspunktet, at bemyndigelsen fortsat udnyttes.

Det forudsættes desuden, at afgrænsningen af jord med et potentielt højt indhold af fosfor kan baseres på anden viden end gødningsregnskabsdata.

Det er en forudsætning for ændringer i reguleringen af erosion af fosforholdig jord, at hensynet til at beskytte vandmiljøet fortsat varetages i tilstrækkeligt omfang.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indeholder bortset fra lovforslagets § 1, nr. 7, om betaling af rente og rykkergebyr alene bemyndigelsesbestemmelser, og det forventes på den baggrund ikke i sig selv at have økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for staten, regioner og kommuner.

I forbindelse med udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelser vil der blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for staten, regioner og kommuner.

Det forventes, at udmøntningen af lovens bemyndigelsesbestemmelser vil have begrænsede økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for staten.

Såfremt der i medfør af den justerede bemyndigelse til at fastsætte fosforlofter fastsættes nye regler, der giver mulighed for tildeling af en større mængde organisk gødning i økologiske væksthuse under overholdelse af visse betingelser, bliver tilsynet med overholdelsen af betingelserne en ny opgave for Landbrugsstyrelsen, hvis omfang afhænger af den nærmere udformning af betingelserne.

Med forslaget om fastsættelse af hjemmel i husdyrbrugloven til opkrævning af gebyr for tilladelse til at udbringe op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar overføres gebyrbetalingen uændret fra finansloven til husdyrbruglovens § 72. Da Landbrugsstyrelsens indtægter derfor ikke ændres, er der ikke statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget.

Lovforslaget har ingen implementeringskonsekvenser for regionerne.

Lovforslagets mulighed for at inddrage kortlægning af de bagvedliggende faktorer for jorderosion og geografiske modelleringer af jordtransport m.v. vil afhængig af den nærmere udformning af de i medfør heraf fastsatte regler kunne forenkle kommunalbestyrelsernes varetagelse af opgaver i

relation til imødegåelse af erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at lovforslaget er i overensstemmelse med de 7 principper, der følger af politisk aftale af 16. januar 2018 mellem Folketingets partier for digitaliseringsklar lovgivning, og at lovforslaget således er udformet, så det opfylder de generelle krav om at understøtte en hel eller delvis digital administration samt anvendelse af ny teknologi, som kan understøtte en bedre og mere effektiv offentlig opgaveløsning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at lovforslagets regler er formuleret så enkelt og klart, som emnets kompleksitet gør det muligt. Regler og begreber er entydige og konsistente, og det er tydeligt, hvem reglerne retter sig mod. Lovforslaget bestemmer om administrative processer kan omsættes til praktisk digital forvaltning.

Muligheden for at inddrage kortlægning af de bagvedliggende faktorer for jorderosion og geografiske modelleringer af jordtransport m.v. understøtter en hel eller delvis digital administration af reglerne til imødegåelse af erosion af fosforholdig jord til vandmiljøet på et område, der ikke i dag er digitaliseret.

Lovforslaget er formuleret ”teknologineutralt” og kan således rumme implementering af nye og fremtidige teknologier, herunder for eksempel kontrol med etablering af plantedække via satellit (monitorering). Administrationen vil blive baseret på Landbrugsstyrelsens eksisterende administrative systemer, der vil blive udbygget til at rumme de administrative ændringer, som følger af lovforslaget. Ved administrationen vil der blive bygget videre på eksisterende administrative systemer og i muligt omfang anvendt data, som allerede findes tilgængeligt i systemet eller andre tilgængelige systemer.

I forbindelse med administrationen af de foreslåede regler anvender Landbrugsstyrelsen egne it-systemer (bl.a. Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service og www.landbrugsindberetning.dk). Med lovforslaget fortsætter Landbrugsstyrelsen med at anvende de it-systemer, som styrelsen allerede i dag anvender til håndtering af ansøgninger og sagsbehandling af ansøgninger om tilladelse til tildeling af op til 230 kg kvælstof pr. hektar fra organisk gødning, gødningsregnskaber, forskellige indberetninger fra virksomhederne m.v.

Det vurderes ikke, at lovforslaget vil øge mulighederne for snyd og fejl.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget indeholder bortset fra lovforslagets § 1, nr. 7, om betaling af rente og rykkergebyr alene bemyndigelsesbestemmelser og forventes på den baggrund ikke i sig selv at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. I forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser i medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelser vil der

blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har i forbindelse med præhøring af lovforslaget vurderet forslagens administrative konsekvenser for erhvervslivet. OBR bemærker, at lovforslaget giver hjemmel til udstedelse af bekendtgørelser, som indebærer administrative konsekvenser for erhvervslivet. På baggrund af populationsdata og skøn om forventet tidsforbrug vurderer Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering, at lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr.

§ 5 a, stk. 1, viderefører med visse justeringer ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at fastsætte fosforlofter for jordbrugsvirksomheder. En overgang til at anvende gennemsnitsloftet for den forrige planperiode ved overdragelse af gødning mellem jordbrugsvirksomheder vurderes at udgøre en administrativ lettelse for erhvervslivet, da gennemsnitsloftet herved ikke skal anslås af jordbrugsvirksomheden, men kan beregnes på baggrund af virksomhedens tilgængelige oplysninger fra den forrige planperiode.

§ 5 a, stk. 2, præciserer ministerens hjemmel til at oprette tilladelsesordning for tildeling af en større mængde kvælstof, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af stk. 1, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse, og giver ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt.

§ 5 c viderefører med visse justeringer ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris bemyndigelse til at fastsætte regler om forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri forventer, at lovforslaget og udmøntningen af lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser vil have begrænsede økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Med forslaget om fastsættelse af hjemmel i husdyrbrugloven til opkrævning af gebyr for tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar overføres gebyrbetalingen uændret fra finansloven til husdyrbruglovens § 72. Samtidig overføres reglen om betaling af rente og gebyr for ikke at have betalt gebyret for tilladelsen rettidigt. Da erhvervets omkostninger derfor ikke ændres, er der ikke erhvervsøkonomiske meromkostninger forbundet med forslaget.

Justeringen af bemyndigelserne til at fastsætte regler til beskyttelse af vandmiljøet mod fosfor fra gødning kan afhængig af den nærmere udmøntning have begrænsede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Såfremt der gives mulighed for tildeling af en større mængde fosfor i økologiske væksthuse, kan erhvervet få et højere udbytte og dermed fortjeneste fra økologisk væksthushproduktion.

Omfanget af økonomiske byrder forbundet med en ændret erosionsregulering afhænger af den nærmere udmønt-

ning. Omkostningerne til etablering af erosionsforebyggende foranstaltninger vil i et vist omfang blive modsvaret af gevinsten for jordbrugsvirksomheden ved at fastholde værdifuld jord på dyrkningsfladen.

Det vurderes, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de ændringer, der foreslås med lovforslaget.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget retter sig mod erhvervsdrivende, og det forventes ikke, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget indeholder bortset fra lovforslagets § 1, nr. 7, om betaling af rente og rykkergebyr alene bemyndigelsesbestemmelser. De konkrete miljømæssige konsekvenser kan derfor først endeligt vurderes i forbindelse med udmøntningen i bekendtgørelsesregler.

Med de foreslåede ændringer og justeringer af husdyrbruglovens bemyndigelsesbestemmelser fastholdes de overordnede krav, som stilles til jordbrugsvirksomhederne for at beskytte vandmiljøet mod kvælstof og fosfor, som stammer fra landbruget. Det forventes således ikke, at de foreslåede ændringer vil få væsentlige miljømæssige konsekvenser.

8.1. Betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar

Det forventes ikke, at implementeringen af reglen om afslag på tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar den efterfølgende planperiode efter, at en overtrædelse er konstateret og har medført bøde, vil medføre færre kvæg og dermed mindre miljøbelastning. Den overskydende gødning fra kvæg vil forventeligt blive omfordelt til andre jordbrugsvirksomheder eller lagt på lager til senere udbringning.

8.2. Justering af bemyndigelse til fastsættelse af lofter for tildeling af fosfor

Samlet set muliggør forslaget om justering af bemyndigelsen til at fastsætte lofter for tildeling af fosfor med gødning ikke en øget tildeling af fosfor på landbrugsarealet.

Udnyttelsen af den justerede bemyndigelse til at ophæve de skærpede fosforlofter og erstatte dem med strammere generelle fosforlofter forudsætter, at der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre dette.

Afhængigt af den konkrete udnyttelse af den foreslåede justering af bemyndigelsen til at fastsætte regler om fratræk

af fosfor fra kunstgødning tildelt ikke-harmoniarealer og bemyndigelsen til at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning i økologiske væksthuse, kan der dog inden for disse afgrænsede arealer eventuelt muliggøres en øget gødningstildeling. Det er en forudsætning, at sådanne regler ikke påvirker miljøet på en måde, der strider mod de EU-retlige forpligtigelser til at undgå påvirkninger af miljø og natur.

8.3. Justering af reglerne om tab af fosfor ved erosion af jord til vandmiljø

Det er en forudsætning for ændringer i reguleringen af erosion af fosforholdig jord, at hensynet til at beskytte vandmiljøet fortsat varetages i tilstrækkeligt omfang.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bortset fra lovforslagets § 1, nr. 7, om betaling af rente og rykkergebyr alene bemyndigelsesbestemmelser. I forbindelse med udmøntningen af lovforslagets ændrede bemyndigelser i bekendtgørelser vil bekendtgørelserne blive miljøvurderet i overensstemmelse med miljøvurderingsdirektivet, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet, EF-Tidende 2001, nr. L 197, side 30 ff. Miljøvurderingsdirektivet er i dansk ret implementeret i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Kvælstof og fosfor fra gødning kan have en negativ indvirkning på opnåelse af miljømålene i forhold til overfladevand omfattet af vandramme-, habitat- og havstrategidirektiverne, hvilket nødvendiggør en regulering der kan imødegå risikoen for tab af kvælstof og fosfor til vandmiljøet.

Husdyrbrugloven bidrager til opfyldelse af miljømål i en række EU-direktiver, herunder vandrammedirektivets krav om god tilstand i grundvand og overfladevand, havstrategidirektivets mål om god miljøtilstand, herunder opfyldelse af Helsingfors-Konventionen, fuglebeskyttelsesdirektivets mål om at beskytte, opretholde og genskabe levesteder og habitatdirektivets overordnede mål om gunstig bevaringsstatus bl.a. ved at fastsætte regler til imødegåelse af tab af kvælstof og fosfor fra landbrugsarealet til vandmiljøet.

Med de foreslåede ændringer og justeringer af husdyrbruglovens bemyndigelsesbestemmelser ændres der ikke grundlæggende ved husdyrbruglovens bidrag til opfyldelse af miljømål efter EU-retten, idet de overordnede krav, som stilles til jordbrugsvirksomhederne for at beskytte vandmiljøet mod kvælstof og fosfor, som stammer fra landbruget, fastholdes.

Lovforslagets § 1, nr. 3, bidrager til at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser i medfør af EU-Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning fra Danmark i henhold til nitratdirektivet (meddelt under

nummer C (2020) 4821) (kvægundtagelsen), som trådte i kraft 1. august 2020.

Udnyttelsen af den justerede bemyndigelse til at ophæve de skærpede fosforlofter og erstatte dem med strammere generelle fosforlofter forudsætter, at der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre dette.

Afhængigt af den konkrete udnyttelse af den foreslåede justering af bemyndigelsen i § 5 a til at fastsætte regler om fratæk af fosfor fra kunstgødning tildelt ikke-harmoniarea-ler og bemyndigelsen til at fastsætte særlige regler om tilde-ling af fosfor fra organisk gødning i økologiske væksthuse kan der dog ske justeringer i de krav, der i forhold til disse afgrænsede områder stilles til jordbrugsvirksomheder til imødegåelse af tab af fosfor fra gødning til vandmiljøet. Det er en forudsætning herfor, at miljøet ikke herved påvirkes på en måde, der strider mod de EU-retlige forpligtigelser til at undgå påvirkninger af miljø og natur.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 19. november 2021 til den 17. december 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Aarhus Universitet, DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Aarhus Universitet, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Advokatsamfundet, Agri Nord, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Biogas Danmark, Bornholms Landbrug, Bæredygtigt Landbrug, Centrovic, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald og Ressourcer), Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Affaldsforening, Dansk Akvakultur, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjerkræ, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartne-

ri, Dansk Industri, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Planteværn, Dansk Skovforening, Danske Advokater, Danske Halmleverandører, Danske Juletræer, Danske Kartoffler, Danske Maskinstationer & Entreprenører (DM&E), Danske Minkavlere, Danske Svineproducenter, Danske Vandløb, Danske Vandværker, DANVA, Datalogisk, DHI, Djursland Landboforening, DTU Aqua, DTU Miljø, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansdanmark, Foreningen af miljø, plan og naturmedarbejdere i det offentlige (Envina), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, Frie bønder – levende land, Friluftsrådet, Greenpeace, Danmark, Hede-Danmark, Hedeselskabet, ICROFS, KL, Kolding-Herreds Landbrugsforening, Københavns Universitet - Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet - Institut for Plante- og Miljøvidenskab, Københavns Universitet – Nationalt Center for Skov, Landskab og Planlægning, Landbo Limfjord, LandboForeningen Midtjylland, LandboNord, LandboSyd, LandboThy, Landbrug & Fødevarer, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af danske fåreavlere, Landsforeningen af danske mælkeproducenter, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, LHN, Miljøservice A/S, NIRAS, NOAH, Odsherreds Landboforening, Orbicon, Organe, Patriotisk Selskab, Plantning og Landskab - Landsforeningen, Rambøll Danmark, Rådet for Grøn Omstilling, Rådgivningscenter Nord, SAGRO, SEGES, Skovdyrkerne, Skovrådet, Småskovsforeningen Danmark, Spildevandsteknisk forening, Sønderjysk Landboforening, Teknologisk Institut, Velas, Verdens Skove, Vestjysk Landboforening, VKST, WWF Verdensnaturfonden, Økologisk Landsforening, Østdansk Landboforening.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/Mindre udgifter	Negative konsekvenser/Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget har ikke i sig selv implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets § 1, nr. 3, bidrager til at sikre opfyldelse af Danmarks EU-retlige forpligtelser i medfør af EU-Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2020/1074 af 17. juli 2020 om indrømmelse af en undtagelse på anmodning fra Danmark i henhold til nitratdirektivet (meddelt under nummer C (2020) 4821) (kvægundtagelsen), som trådte i kraft 1. august 2020.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Husdyrbruglovens § 2, stk. 2, fastsætter, at loven ikke finder anvendelse på forhold, der er reguleret i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække eller i regler fastsat i medfør heraf.

Bestemmelsen blev indsat med ændringen af husdyrbrugloven i 2017. Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen primært har betydning i forhold til at sætte grænser for den kvælstofregulering, der kan iværksættes i medfør af husdyrbrugloven, jf. Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 109. Videre fremgår det, at bestemmelsen indebærer, at der ikke er hjemmel i den i husdyrbruglovens § 5 a eller i loven i øvrigt til at udstede en regulering af jordbrugsvirksomhedernes maksimale kvote for kvælstof i en planperiode, idet dette forhold reguleres af gødskningsloven. Der vil endvidere ikke i medfør af husdyrbrugloven kunne stilles krav om efterafgrøder, der ikke er målrettet arealer med et særligt indsatsbehov. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen derimod ikke er til hinder for, at kvælstofregulering i form af harmonireglerne videreføres med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i husdyrbruglovens § 5 a. Bestemmelsen er ifølge forarbejderne endvidere ikke til

hinder for, at der med hjemmel i § 5 e fastsættes et efterafgrødekrav, der er målrettet særligt sårbare områder, herunder oplande til Natura 2000-områder med øget anvendelse af organisk gødning og kystvandoplande med et indsatsbehov efter vandplanen.

Den 5. april 2019 trådte lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag i kraft. Loven erstatter lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, som ophæves med § 58, stk. 2, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag.

Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag indeholder en bemyndigelse svarende til husdyrbruglovens § 5 e, der som konsekvens heraf blev ophævet ved en samtidig ændring af husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 5 a er videreført uændret. Ved en forglemmelse blev henvisningen til gødskningsloven ikke samtidig opdateret i husdyrbruglovens § 2, stk. 2.

Efter Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering bør henvisningen fra husdyrbruglovens § 2, stk. 2, til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække opdateres, så afgrænsningen af husdyrbruglovens anvendelsesområde sker til den gældende gødskningslov og ikke den nu ophævede gødskningslov.

På denne baggrund foreslår Ministeriet for Fødevarer,

Landbrug og Fiskeri, at henvisningen i husdyrbruglovens § 2, stk. 2, til gødskningsloven ændres, så der henvises til den gældende gødskningslov med titlen lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag.

Til nr. 2.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 5 a, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter, herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning.

Efter gødningsanvendelsesbekendtgørelsen anvendes begrebet "tildeling" om tilførsel af gødning uanset metode. Det vil sige, at tildeling både dækker over opsamlet gødning, som er udbragt maskinelt, og gødning afsat af udegående dyr. Der fastsættes i medfør af § 5 a både regler, der alene omfatter udbringning af opsamlet husdyrgødning, f.eks. krav til udbringningsteknik og udbringningsperioder, og regler, der omfatter al gødning, uanset om det er udbragt maskinelt eller afsat af husdyr, f.eks. lofter for den højest tilladelige mængde tildelt kvælstof og fosfor med gødning.

Formålet med regler om gødning fastsat i medfør af § 5 a skal efter bestemmelsens ordlyd være varetagelse af hensyn til miljøet, herunder vandmiljøet, eller varetagelse af hensyn til naturen med den bestand af vilde dyr og planter. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris mulighed for at fastsætte lofter for den tilladelige mængde tildelt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning er direkte nævnt i bestemmelsen i forlængelse af angivelsen af hensynet til at beskytte naturen og dens bestand af vilde dyr og planter.

Formålet med harmonireglerne er at imødegå forurening af overfladevand og grundvand med kvælstof. Formålet med fosforlofterne er at medvirke til at sikre en bedre fordeling af fosfor på landbrugsarealet, hvilket medvirker til at bremse opnåelsen af kritiske mætningsniveauer for fosfor i jorden og dermed reducere risikoen for udvaskning af fosfor til vandmiljøet fremadrettet.

Med henblik på at ensrette husdyrbruglovens og gødningsanvendelsesbekendtgørelsens terminologi og at tydeliggøre, at formålet med lofter for kvælstof og fosfor i første række er vandmiljøet, foreslås det, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, at ordet "anvendelse" i § 5 a ændres til "tildeling", og at bestemmelsens sidste led rykkes frem i bestemmelsen. Samtidig foreslås ordlyden af dette led i bestemmelsen forenklet ved, at "regler om" og "pr. hektar" udgår.

De foreslåede ændringer har også til formål at ændre bemærkningerne til § 5 a. Der affattes således nye bemærkninger til bestemmelsen i § 5 a med det formål at give ministeren større fleksibilitet ved fastsættelse af regler om fosforlofter.

For det første forudsættes det, at gennemsnitsloftet for

afgivet husdyrgødning som hovedregel ikke tilknyttes det af den afgivende jordbrugsvirksomhed oplyste organiske gødnings fosforloft for den igangværende planperiode, men i stedet tilknyttes den organiske gødnings fosforloft fra den forrige planperiode. Det forudsættes, at hovedreglen kan fraviges, således at der fortsat kan fastsættes regler om anvendelse af det forventede gennemsnitsloft for den indeværende planperiode f.eks. for nystartede jordbrugsvirksomheder samt for jordbrugsvirksomheder, der benytter muligheden for at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar pr. planperiode.

For det andet forudsættes det, at reguleringen af forbruget af fosfor fra kunstgødning kan opgøres på anden vis end ud fra en antagelse om, at kunstgødningen fordeles jævnt på alle jordbrugsvirksomhedens arealer med et gødningsbehov. Det forudsættes derfor, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får fleksibilitet til at fastsætte regler om opgørelse af forbruget af kunstgødning, så der kan fastsættes regler om fratæk af fosfor anvendt på ikke-harmoniarealer, der vurderes i højere grad at afspejle det faktiske forbrug på disse arealer.

For det tredje forudsættes det, at bemyndigelsen i § 5 a justeres, så der gives mulighed for at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning af hensyn til særlige driftsformer som f.eks. væksthushproduktion.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har igangsat forsøg ved Aarhus Universitet om forureningsrisikoen fra økologisk væksthushproduktion, der efter planen afsluttes i første halvdel af 2023. Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris forventning, at der bl.a. på baggrund af resultaterne fra disse forsøg kan tages stilling til fastsættelsen af lempelser i fosforlofterne for produktion i økologiske væksthuse.

Med henblik på at kunne indarbejde de eventuelle lempelser for økologisk væksthushproduktion, som resultaterne af forsøgene ved Aarhus Universitet måtte give grundlag for, forudsættes det, at bemyndigelsen i § 5 a justeres, så der gives mulighed for at fastsætte særlige regler om tildeling af fosfor fra organisk gødning af hensyn til særlige driftsformer som f.eks. væksthushproduktion.

Endelig forudsættes det for det fjerde, at de skærpede fosforlofter kan ophæves og erstattes af strammere generelle fosforlofter, såfremt der tilvejebringes et fagligt grundlag, der ud fra en miljømæssig betragtning og inden for de direktivmæssige rammer kan muliggøre dette.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.

Til nr. 3.

Husdyrbrugloven bemyndiger i § 5 a ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte

naturen med dens bestand af vilde dyr og planter, herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning.

I medfør af husdyrbruglovens § 5 a er der i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat regler om, at jordbrugsvirksomheder højst må tildele op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og at jordbrugsvirksomheder under overholdelse af en række betingelser fastsat i bilag 2 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen kan tildele op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Hvis en jordbrugsvirksomhed har overtrådt en af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, om ansøgning, betingelser til plantedække, forbud mod pløjning eller krav om udtagning af jordprøver bortfalder jordbrugsvirksomhedens tilladelse til at udbringe op til 230 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar den pågældende planperiode, hvor overtrædelsen finder sted.

Jordbrugsvirksomheden får på den baggrund status som en jordbrugsvirksomhed, der er omfattet af den almindelige harmoniregel og må maksimalt tildele 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar i den pågældende planperiode.

I det omfang jordbrugsvirksomheden har overskredet loftet på 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, kan jordbrugsvirksomheden ifalde en bøde. Bødens størrelse afhænger af, hvor stort et harmoniareal virksomheden mangler, idet der i Landbrugsstyrelsens sanktionspraksis opereres med en bagatelgrænse, således at overtrædelse mellem 1,5 og 3 hektar manglende harmoniareal sanktioneres med en påtale, hvorfor der først gives bøder for overtrædelser over 3 hektar, med mindre der er tale om en gentagen overtrædelse. Ved gentagen overtrædelse forstås i relation til overtrædelser af harmonireglerne, at jordbrugsvirksomheden i en af de to efterfølgende planperioder efter overtrædelsen er sket, igen overtræder harmonireglen.

Hvis jordbrugsvirksomheden mangler mere end 3 hektar harmoniareal, politianmeldes jordbrugsvirksomheden efter fast praksis af Landbrugsstyrelsen med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden tildeles en bøde på 900 kr. pr. hektar manglende harmoniareal i overensstemmelse med gældende retspraksis.

For overtrædelser af formkrav til gødningsplan og tidsfrist for revision af gødningsplan, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, gives en påtale for mangler i gødningsplanen og en henstilling ved manglende revision af gødningsplanen inden for tidsfristen. Ved gentagen overtrædelse politianmeldes jordbrugsvirksomheden med indstilling om, at jordbrugsvirksomheden pålægges en bøde på 3.000 kr. Ved gentagen overtrædelse af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, forstås, at jordbrugsvirksomheden, det følgende år efter overtrædelsen er sket, igen overtræder den samme bestemmelse.

Ovennævnte bødestørrelser har været uændrede siden den første kvægundtagelse i 2002.

Af artikel 11, stk. 3, 2. pkt., i kvægundtagelsen fremgår, at

jordbrugsvirksomhederne skal have afslag på ansøgning om tilladelse til at udbringe mere end 170 kg kvælstof fra husdyrgødning pr. hektar i følgende situation: ”Inspektionerne omfatter markinspektioner og kontrol på stedet af overholdelsen af betingelserne i artikel 7, 8 og 9 og gennemføres hvert år på mindst 7 % af de kvægbrug, der er omfattet af en tilladelse. Fastsås det, at et kvægbrug ikke opfylder disse betingelser, pålægges indehaveren af tilladelsen en bøde i overensstemmelse med national ret og er ikke berettiget til en tilladelse for planperioden i året efter konstateringen”.

Kvægundtagelsens artikel 7-9 er implementeret i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2. Jordbrugsvirksomheder, der er pålagt en bøde for overtrædelse af betingelserne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, skal således efter kvægundtagelsens artikel 11, stk. 3, 2. pkt., have afslag på ansøgning om tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning i den efterfølgende planperiode. Det skal derfor være entydigt, hvornår en bøde hidrører fra en overtrædelse af en betingelse for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, og hvornår en bøde omvendt hidrører fra tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning på en jordbrugsvirksomhed, der ikke har ansøgt om og opnået tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

I dag tildeles der ikke en selvstændig bøde for overtrædelse af betingelser om 1) plantedække, 2) forbud mod udbringning af husdyrgødning, 3) pløjeforbud, 4) krav til græs- og cikorieudlæg, 5) frist for nedpløjning, 6) forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder, 7) krav om jordprøver og 8) krav til ansøgning i bilag 2 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Det er nødvendigt at ændre bødepraksis for disse overtrædelser, således at det er klart, i hvilke situationer der er tale om en overtrædelse af en betingelse fra kvægundtagelsen. Den eksisterende praksis, hvor manglende opfyldelse af betingelserne om dyrkning, jordbearbejdning og gødskning i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 1-8, medfører, at jordbrugsvirksomheden skal betragtes som en virksomhed, der må udbringe op til 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar den pågældende planperiode, kan derfor ikke videreføres.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri foreslår, at der fastsættes en ny bestemmelse som husdyrbruglovens § 5 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, og at den fremtidige bødepraksis i tilknytning hertil lægges fast.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, 1. pkt., er en præcisering af gældende ret, og der tiltænkes ikke nogen realitetsændringer i forhold til anvendelsen af den eksisterende bemyndigelse i husdyrbruglovens § 5 a.

I lovforslagets § 1, nr. 3, 2. pkt., foreslås, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse afslås, såfremt ansøgeren har overtrådt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse og er straffet med bøde herfor. Dette forslag udvider ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris eksisterende bemyndigelse

se med sigte på at implementere artikel 11, stk. 3, i kvægundtagelsen. Ændringen har således til formål at sikre den nødvendige hjemmel til at opfylde Danmarks forpligtelser over for EU i medfør af kvægundtagelsen.

Det er derfor også hensigten, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte regler i bekendtgørelse om, at ansøgere, som har overtrådt betingelserne i deres tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, skal meddeles afslag på ansøgning om at anvende ordningen den følgende planperiode året efter, at overtrædelsen er konstateret og har medført bøde.

Administrationen af ordningen forventes uddelegeret til Landbrugsstyrelsen, som også i dag varetager administrationen og kontrollen med kvægundtagelsen, således som denne er implementeret i gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri hensigt, at den fremtidige bødeordning skal udformes efter nedenstående principper:

For overtrædelser af betingelser om 1) plantedække, 2) forbud mod udbringning af husdyrgødning, 3) pløjeforbud, 4) krav til græs- og cikorieudlæg, 5) frist for nedpløjning og 6) forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder fastsættes bøden til 1.200 kr. pr. hektar berørt af overtrædelsen med en minimumsbødestørrelse på 5.000 kr.

For overtrædelse af regler om krav til gødningsplanen og for sen revision af gødningsplanen, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 9 og 10, gives en påtale. Hvis jordbrugsvirksomheden overtræder den samme bestemmelse i en af de efterfølgende to planperioder, ifalder jordbrugsvirksomheden en bøde på 5.000 kr.

For overtrædelse af reglerne om jordprøver, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsens bilag 2, nr. 4, ifalder jordbrugsvirksomheden en bøde på 5.000 kr.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler med nærmere betingelser for selvanmeldelse af manglende opfyldelse af plantedækkekravet, herunder regler om jordbrugsvirksomhedens mulighed for inden for en nærmere angiven frist at meddele Landbrugsstyrelsen om manglerne ved plantedækket. Det er ikke muligt at foretage selvanmeldelse, hvis jordbrugsvirksomheden er vidende om, at den er udtaget til kontrol, det vil sige efter det tidspunkt, hvor Landbrugsstyrelsen har varslet kontrol.

Det er alene muligt at anmelde manglende overholdelse af plantedækkekravet til Landbrugsstyrelsen for to planperioder ud af en periode på fem på hinanden følgende planperioder.

For så vidt angår baggrunden for justeringen af sanktionspraksis henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.

Til nr. 4.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 5 c, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at den

ansvarlige for driften skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

Bestemmelsen i husdyrbruglovens § 5 c suppleres af lovens § 45 a, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, at tilsynsmyndigheden skal meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret foranstaltning i overensstemmelse med reglerne udstedt i medfør af § 5 c, såfremt tilsynsmyndigheden har konstateret erosion af jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

Husdyrbruglovens bestemmelser om erosionsforebyggende foranstaltninger finder ifølge forarbejderne anvendelse på jordbrugsvirksomheder, hvor der udbringes organisk gødning, og hvor jorden derfor potentielt har et højt indhold af fosfor. Ved jord, hvor der udbringes organisk gødning, forstås der i denne sammenhæng ifølge forarbejderne dyrkningsjord på jordbrugsvirksomheder, der ifølge gødningsregnskabet anvender over 80 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49.

Det følger desuden af forarbejderne, at den driftsansvarliges generelle forpligtelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger, og tilsynsmyndighedens mulighed for at påbyde sådanne foranstaltninger, er rettet mod den erosion af jord, der sker under normale vejrforhold. Nedbørshændelser af en intensitet, der optræder sjældnere end hvert tyvende år, falder ikke ind under forståelsen af begrebet normale vejrforhold. Forarbejderne anviser, hvorledes nedbør opgøres på baggrund af data fra DMI. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49. Implementeringen er justeret som følge af ændringer i DMI's opgørelser.

Det er lagt fast i forarbejderne, hvilke foranstaltninger, der i hvert fald skal være mulighed for at etablere til imødegåelse af erosion. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forarbejderne give mulighed for andre foranstaltninger. De fastslagne foranstaltninger udgør etablering af en zone langs med vandløbets eller søens kant, hvor der enten ikke foretages jordbearbejdning i efteråret, eller hvor der etableres overvintrende afgrøder eller permanent græsdekke, eller etablering af en mindre konturvold oppe i terrænet. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 49.

Af forarbejderne fremgår det videre, at den ansvarlige for driften ikke skal kunne straffes for at overtræde den generelle forpligtelse til at iværksætte forebyggende foranstaltninger, men at overtrædelse af et påbud om en konkret foranstaltning skal kunne straffes. Der henvises til Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L114 som fremsat, side 50.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at tilsynsmyndighedens tilsynsforpligtelse – eventuelt kun i en afgrænset år-

række – foreslås specificeret i medfør af lovens generelle bemyndigelse hertil, jf. § 54, stk. 1, så kommunerne forpligtes til at udføre et passende antal tilsyn under relevante vejrforhold med fokus på at undgå forurening af vandmiljøet med eroderet jord, der modtager organisk gødning.

Med hjemmel i husdyrbruglovens §§ 5 c og 45 a der fastsat regler i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen om den driftsansvarliges generelle pligt til under visse betingelser at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger og om tilsynsmyndighedens pligt til at meddele påbud om etablering af en foranstaltning ved konstateret erosion til vandmiljøet under normale vejrforhold. Bemyndigelsen er ikke udnyttet til at give mulighed for andre foranstaltninger end de i forarbejderne oplistede. Med hjemmel i § 54, stk. 1, er der fastsat pligt for kommunalbestyrelsen til at udføre et passende antal tilsyn med overholdelsen af erosionsreglerne.

Til trods for at markante erosionshændelser er forholdsvist sjældne i Danmark på grund af den begrænsede højdeforskel i det danske landskab, forekommer erosion i alle landsdele – som regel i vinterhalvåret efter perioder med vedvarende regn eller tøbrud eller om foråret og sensommeren ved skybrud. Jorderosion kan derfor udgøre et væsentligt bidrag af fosfortab fra landbrugsjord til vandmiljøet i Danmark.

Det er på denne baggrund Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det fortsat er relevant at have en regulering målrettet tab af fosfor til vandmiljøet ved erosion. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer samtidig, at bemyndigelsen skal justeres for at give mulighed for at udvikle og forbedre reguleringen.

Den gældende husdyrbruglov afgrænser som beskrevet jord med et potentielt højt indhold af fosfor ud fra, om arealerne er tilknyttet en jordbrugsvirksomhed, der anvender over 80 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Dette kriterium er valgt ud fra, hvad der er af viden, der kan indikere et højt fosforindhold i jorden. Såfremt der i fremtiden tilvejebringes et bedre grundlag for at fastslå det potentielle indhold af fosfor i jorden, kan dette anvendes som afgrænsning i stedet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at kortlægning af de bagvedliggende faktorer for jorderosion og geografiske modelleringer af jordtransport m.v. kan være nyttige værktøjer til identifikation og kortlægning af arealer med særlig risiko for jorderosion, og at dette bør afsøges. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer derfor, at det bør være en mulighed, at erosionsreguleringen på sigt erstattes af regler baseret på kortlægning af erosionsrisiko, såfremt dette i højere grad vil kunne sikre en effektiv identifikation af erosionsrisikoarealer, og en regulering baseret på et kortgrundlag mere entydigt vil kunne afgrænse forpligtigelsen til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger. Ved en overgang til en regulering baseret på systematisk kortlægning af erosionsrisikoarealer bør der derfor også i medfør af husdyrbruglovens § 92 kunne fastsættes regler om straf i form af bøde eller under de skærpende omstændigheder i form af fængsel op til 2 år for

overtrædelse af den generelle forpligtigelse til at iværksætte erosionsforebyggende foranstaltninger.

Det er endvidere Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at ministeren også fremover bør kunne fastsætte regler om påbud fra tilsynsmyndigheden om iværksættelse af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer dog, at hjemlen til at fastsætte sådanne regler bør flyttes fra husdyrbruglovens kapitel 5 om tilsyn til kapitel 1 a om anvendelse af gødning.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at det også i den situation, hvor husdyrbruglovens erosionsregler baseres på en kortlægning af erosionsrisikoarealer, kan være relevant for tilsynsmyndigheden at kunne udstede påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, f.eks. hvis den ansvarlige for driften vælger en erosionsforebyggende foranstaltning, der grundet de lokale forhold er uegnet eller utilstrækkelig. Det vurderes derfor, at konstateret erosion ikke fremover skal være en nødvendig betingelse for at tilsynsmyndigheden kan udstede påbud. Ved en videreførelse af den eksisterende regulering uden kortunderstøttelse vurderes det dog, at de i medfør af loven fastsatte regler om tilsyn ikke bør give mulighed for udstedelse af konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, medmindre tilsynsmyndigheden har konstateret erosion til vandmiljøet under normale vejrforhold.

Såfremt der i fremtiden i anden regulering fastsættes krav, der i relevant omfang varetager hensynet til beskyttelse af vandmiljøet mod erosion af jord, bør det være en mulighed ikke at fastsætte særlige regler i medfør af husdyrbrugloven til forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet. For at undgå dobbeltregulering vurderer Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri derfor, at bemyndigelsen i husdyrbruglovens § 5 c til at fastsætte regler om erosionsforebyggende foranstaltninger bør justeres, så den ikke fastsætter en pligt for ministeren til at fastsætte sådanne regler, men en mulighed.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri foreslår på denne baggrund, at ministeren i lovens § 5 c bemyndiges til at fastsætte regler om forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet, og at ministeren herunder kan fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning. Med forslaget er det samtidig hensigten at ændre bemærkningerne til bestemmelsen.

Det foreslås således, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris eksisterende bemyndigelse til at fastsætte regler om erosionsforebyggende foranstaltninger videreføres. Det forudsættes herved, at afgrænsningen af jord med et potentielt højt indhold af fosfor kan baseres på anden viden end gødningsregnskabsdata. Samtidig forudsættes det, at bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler baseret på en kortlægning af erosionsrisikoarealer til vandmiljøet, og at tilsynsmyndighedens mulighed for at meddele påbud om bestemte erosionsforebyggende foranstaltninger i så fald

ikke nødvendigvis skal være afhængig af, at tilsynsmyndigheden har konstateret erosion, og at erosionshændelsen er sket under normale vejrforhold. Såfremt der i fremtiden i anden regulering fastsættes krav, der i relevant omfang varetager hensynet til at beskytte vandmiljøet mod fosfor fra jord, der eroderer til vandmiljøet, vil ministeren kunne undlade at udnytte bemyndigelsen i husdyrbrugloven, således at dobbeltregulering undgås. Det er udgangspunktet, at bemyndigelsen fortsat udnyttes.

Til nr. 5.

Husdyrbruglovens § 45 a fastsætter, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at tilsynsmyndigheden skal meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret foranstaltning i overensstemmelse med reglerne udstedt i medfør af § 5 c, såfremt tilsynsmyndigheden har konstateret erosion af jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

Det foreslås, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, at ministeren i lovens § 5 c bemyndiges til at fastsætte regler om forebyggelse af erosion af jord til vandmiljøet, og at ministeren herunder kan fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning.

Som konsekvens af forslaget om at udbygge lovens § 5 c med en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om påbud om konkrete erosionsforebyggende foranstaltninger, foreslås den eksisterende bemyndigelse herom i lovens § 45 a ophævet.

Til nr. 6.

Den gældende § 72, stk. 1, giver mulighed for, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven.

I forbindelse med vedtagelsen af tekstanmærkning nr. 193, stk. 1, ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2021, blev ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiget til at fastsætte regler om, at hele eller dele af tilsynet med kvægundtagelsen kan gebyrfinansieres. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri blev samtidigt bemyndiget til at kunne delegerer sine beføjelser til at opkræve gebyret til en statslig myndighed oprettet under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri eller til en anden offentlig myndighed.

Der er i medfør heraf udstedt en gebyrbekendtgørelse, hvorefter Landbrugsstyrelsen kan opkræve 1.600 kr. årligt fra jordbrugsvirksomheder, der har fået tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder, at hjemlen til gebyrfinansiering af kontrol med betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gød-

ning pr. hektar bør overføres fra tekstanmærkning på finansloven til i stedet at fremgå direkte af husdyrbrugloven.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at der ikke i den gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 72 er hjemmel til at opkræve gebyr for finansiering af Landbrugsstyrelsens kontrol overholdelse af betingelserne for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder på den baggrund, at anvendelsesområdet for § 72, stk. 1, skal udvides, så bestemmelsen også omfatter administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, herunder om tilsyn med om der tildeles mere kvælstof pr. hektar end det tilladte, som i overensstemmelse med den gældende kvægundtagelse er op til 230 kg kvælstof pr. hektar. Ændringen medfører ingen yderligere ændringer i gebyrhjemlens anvendelsesområde.

Det foreslås derfor, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, at anvendelsesområdet for husdyrbruglovens § 72 udvides, så der kan opkræves gebyr for Landbrugsstyrelsens omkostninger ved administration og tilsyn med tilladelse til at anvende over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.

Bemyndigelsen forventes anvendt i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelse med regler for gebyr for kontrol med overholdelse af betingelser for tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Det er hensigten, at betalingen af gebyret skal være en forudsætning for, at jordbrugsvirksomheden er berettiget til at anvende tilladelsen til at tildele mere end 170 kg kvælstof pr. hektar.

Størrelsen af gebyret foreslås som udgangspunkt videreført uændret som 1.600 kr. årligt. Ved eventuelle fremtidige justeringer af gebyret vil det blive sikret, at der er balance mellem indtægter og omkostninger over en 4-årig periode. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil i overensstemmelse med Finansministeriets Budgetvejledning 2021 afsnit 2.3.1 ”Fastsættelse af taksten for gebyrer årligt” vurdere, om omkostninger skal reduceres, eller om gebyrsatsen skal justeres for at sikre denne balance.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.

Til nr. 7.

Den gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 72, stk. 2, fastslår, at ministeren kan fastsætte regler om, at der skal betales rente ved manglende eller for sen betaling af gebyrer opkrævet i henhold til denne lov. Forrentningen sker fra forfaldsdagen for gebyret. Gebyret forrentes med 1,3 pct. månedlig rente for hver påbegyndt måned fra den 1. i den måned, i hvilken gebyret skal betales, dog mindst 50 kr.

Bestemmelsen giver i dag kommunerne mulighed for at opkræve renter i de tilfælde, hvor jordbrugsvirksomheden ikke i overensstemmelse med brugerbetalingsbekendtgørelsen har betalt gebyr for tilsyn med reglerne om anvendel-

se af gødning herunder udbringningstidspunkter og udbringningsmetoder i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

Tekstanmærkning nr. 193, stk. 1, ad 24.21.01 til § 24 på finansloven for finansåret 2022 indeholder bemyndigelse for Landbrugsstyrelsen til at opkræve gebyr for erindringskrivelser vedrørende betaling af gebyr ved ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at der gælder ensartede regler for opkrævning af gebyrer for erindringskrivelser samt for renter på hele det område, der har tilknytning til jordbrugsområdet, og hvor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri selv varetager administrationen, således at der sikres mulighed for en bedre it-understøttelse af reglerne og en mere rationel forvaltning.

Der lægges vægt på, at den foreslåede renteregulering genfindes i andre love på ministerområdet, hvor Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri er ansvarlig for administrationen, bl.a. i lov om hold af dyr.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri finder det hensigtsmæssigt, at hjemlen til gebyr for erindringskrivelse og rente fremover fastsættes i husdyrbrugloven og ikke i en tekstanmærkning på finansloven.

På denne baggrund foreslår Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, at der indføres en ny § 73, hvorefter betalingsforpligtelser, som er opstået som konsekvens af administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, og som ikke betales rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti.

Bemyndigelsen tænkes anvendt til at videreføre ordningen erindringskrivelser vedrørende betaling af gebyr ved ansøgning om tilladelse til tildeling af mere end 170 kvælstof fra organisk gødning pr. hektar årligt. Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, vedrørende overførsel af hjemmel til at opkræve gebyr for tilladelse til tildeling af mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar fra tekstanmærkning på finansloven til husdyrbrugloven.

Til nr. 8.

Husdyrbrugloven indeholder i dag ikke hjemmel til, at sager kan afgøres med administrative bødeforelæg efter principperne i retsplejelovens § 832 om anklagemyndighedens bødeforelæg.

Hjemmel til administrative bødeforelæg findes i gældende ret på det sammenlignelige gødskningsområde, jf. § 54 i gødskningsloven.

Det er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at anvendelsen af administrative bøder indebærer mulighed for en enklere sagsbehandling til gavn for jordbrugsvirksomhederne, og at betingelserne herfor er til stede for så vidt angår overtrædelser af harmoniregler og fosforealkrav samt ved oplysning om for højt fosforloft ved afgivelse af organisk gødning og bioaske. Der henvises herved til, at overholdelse af harmonireglerne og fosforealkravet konstateres på baggrund af jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab, der indeholder oplysninger om jordbrugsvirksomhedens samlede forbrug af kvælstof og fosfor samt om jordbrugsvirksomhedens harmoniareal i planperioden. På den baggrund kan det enkelt beregnes, om harmonireglerne og fosforealkravet er overholdt. Endvidere ligger sanktionsniveauet fast efter langvarig praksis og med de opjusteringer i niveauet, der foreslås med dette lovforslag.

På denne baggrund foreslår Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri med lovforslagets § 1, nr. 8, indsat en ny § 97 a, stk. 1, i husdyrbrugloven. Den foreslåede bestemmelse fastslår, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i sager om overtrædelser af regler fastsat i medfør af husdyrbruglovens § 5 a, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelser, erklærer sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Bemyndigelsen til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte regler om administrative bødeforelæg vedrører husdyrbruglovens § 5 a, der hører under ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris ressort, og som administreres af Landbrugsstyrelsen.

Det er hensigten, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse anvendes til at give Landbrugsstyrelsen mulighed for at udstede administrative bødeforelæg ved overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser fastsat i medfør af lovens § 5 a, hvor overtrædelserne generelt er ensartede og ukomplicerede og uden bevismæssige tvivlsspørgsmål, og hvor sanktionsniveauet ligger fast.

Administrative bødeforelæg vil alene kunne anvendes i overtrædelsessager, hvor overtrædelserne er klare og umiddelbart konstaterbare, såvel med hensyn til overtrædelsens indhold som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt, og hvor sagens afgørelse, herunder fastsættelsen af bødens størrelse, er uden skønsmæssige elementer af betydning.

Det er endvidere en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelser og enig i, at sagen afgøres med et bødeforelæg. Hvis den pågældende ikke ønsker at acceptere et administrativt bødeforelæg, enten fordi vedkommende ikke ønsker at erkende sig skyldig eller ikke kan erklære sig indforstået med, at sagen afgøres af Land-

brugsstyrelsen, overgår sagen til anklagemyndigheden med henblik på en sædvanlig strafferetlig forfølgning.

Det foreslås i § 1, nr. 8, ny § 97 a, stk. 2, at retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Det er fastsat i retsplejelovens § 832, stk. 2, at reglerne i retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, om krav til indholdet af et anklageskrift finder tilsvarende anvendelse på bødeforelæg. Ifølge retsplejelovens § 834, stk. 1, nr. 2 og 3, og stk. 2, skal der være oplysninger om lovovertræderens navn og adresse samt så vidt muligt personnummer eller lignende.

Der skal endvidere være følgende oplysninger om det strafbare forhold:

1) den regel, der påstås overtrådt, og forbrydelsens kendetegn, som de fremgår af reglen,

2) forbrydelsens navn, hvis loven indeholder angivelse heraf,

3) straffehjemmelen,

4) en kort beskrivelse af det forhold, der rejses tiltale for, med sådan angivelse af tid, sted, genstand, udførelsesmåde og andre nærmere omstændigheder, som er nødvendig for en tilstrækkelig og tydelig beskrivelse, og

5) i givet fald de strafforhøjelses- eller strafnedsættelsesgrunde, der vil blive påberåbt.

Det følger ligeledes af retsplejelovens principper, at modtageren af bødeforelægget ikke har pligt til at udtale sig.

Det foreslås i § 1, nr. 8, ny § 97 a, stk. 3, at såfremt bøden vedtages, bortfalder videre forfølgning.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2022 i overensstemmelse med de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering.

Der vil i medfør af husdyrbruglovens bemyndigelser, herunder bemyndigelser som justeres med dette lovforslag, blive fastsat regler i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Gødningsanvendelsen er tilsvarende andre regelsæt, der følger landbrugets planperiode, omfattet af en generel undtagelse fra de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering. Det forventes, at husdyrbruglovens bemyndigelser udnyttes næste gang til at udstede en opdateret udgave af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, der træder i kraft den 1. august 2022, samtidig med at planperioden 2022/2023 starter. Udkast til opdateret gødningsanvendelsesbekendtgørelse forventes sendt i offentlig høring i foråret 2022.

Det bemærkes, at husdyrbrugloven ikke finder anvendelse på Færøerne og Grønland, jf. lovens § 112. Nærværende lovændring finder folgelig heller ikke anvendelse på Færøerne og Grønland.

Det foreslås, at bemyndigelsen til efter forhandling med Justitsministeriet at fastsætte regler om administrative bødeforelæg, jf. forslag til § 1, nr. 7, også kan anvendes til at fastsætte regler omfattende overtrædelser, som er sket før lovens ikrafttræden, men først konstateres efter lovens ikrafttræden. Det foreslås, at denne mulighed skal gælde for overtrædelser, som konstateres i planperioden 2020/2021 og planperioden 2021/2022, idet gødningsregnskabet for planperioderne har indberetningsfrist henholdsvis den 31. marts 2022 og den 31. marts 2023, hvorefter Landbrugsstyrelsen begynder at kontrollere regnskaberne.

Der lægges vægt på, at afslutning af en sag med administrativt bødeforelæg er et tilbud til jordbrugsvirksomhederne, som ikke fratager jordbrugsvirksomhederne muligheden for at få afprøvet deres sag i form af en straffesag ved domstolene med den politimæssige efterforskning og afhøring af vidner, som denne proces giver mulighed for. Der er således ikke tale om en bebyrdende regel til skade for jordbrugsvirksomhederne, men en mulighed for at afslutte en sag på en nem og enkelt måde for jordbrugsvirksomheden, hvis virksomheden måtte ønske dette.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 2---

stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på forhold, der er reguleret i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække eller i regler fastsat i medfør heraf.

§ 5 a. Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter, herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning.

§ 5 c. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at den ansvarlige for driften skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande.

§ 72. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven.

§ 73. (Ophævet)

§ 1

Lovforslaget

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 (husdyrbrugloven), som ændret ved lov nr. 2192 af 29. december 2020 og lov nr. 126 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 2*, ændres »lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække« til: »lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag«.

2. I § 5 a ændres »anvendelse af gødning i jordbruget« til: »tildeling af gødning i jordbruget, herunder lofter for hvor meget kvælstof og fosfor pr. hektar, der må tildeles fra gødning,« og », herunder regler om lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning« udgår.

3. I § 5 a, indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at ministeren efter ansøgning kan tillade en jordbrugsvirksomhed at tildele en større mængde organisk gødning pr. hektar, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af *stk. 1*, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelserne i en tidligere meddelt tilladelse.«

4. I § 5 c ændres: »fastsætter« til: »kan fastsætte«, og som 2. *pkt.* indsættes:

»Ministeren kan herunder fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning.«

5. § 45 a ophæves.

6. I § 72, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Reglerne om gebyrer kan omfatte omkostninger ved administration og tilsyn med tilladelse til at tildele mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar.«

7. Efter § 72, indsættes som § 73:

»§ 73. Betalingsforpligtelser, som er opstået som konsekvens af tilsyn og administration i medfør af § 72, *stk. 1*, 2. *pkt.*, og som ikke betales rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør

dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti.«

8. Efter § 97 indsættes i *kapitel 8*:

»§ 97 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at ministeren i nærmere angivne sager om overtrædelser af regler fastsat i medfør af § 5 a, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning.«